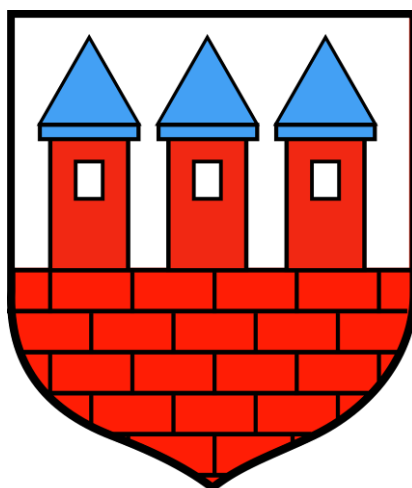

Prognoza oddziaływania na środowisko

IV zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grabowiec

---

Grabowiec, 06.04.2023 r.

Zespół autorski:	mgr inż. Patrycja Kosyło – kierownik zespołu	 mgr inż. Patrycja Kosyło
	mgr inż. Joanna Jamróz	

Spis treści

1. Wstęp	7
1.1. Podstawa formalno-prawna	7
2. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu, a także powiązania z innymi dokumentami	7
3. Informacje o powiązaniach z innymi dokumentami, głównych celach projektu zmiany studium oraz jego zawartości	10
3.1. Powiązania z innymi dokumentami	10
3.2. Główne cele sporządzenia zmiany studium	13
3.3. Zawartość projektowanego dokumentu	13
4. Metodyka zastosowana przy sporządzaniu opracowania	26
5. Propozycje, dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	27
6. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	27
7. Charakterystyka i stan środowiska przyrodniczego obszaru objętego opracowaniem	27
7.1. Geologia i geomorfologia	27
7.2. Surowce mineralne	28
7.3. Użytkowanie gruntów	29
7.4. Gleby	30
7.5. Warunki hydrologiczne	30
7.5.1. Wody powierzchniowe	30
7.5.2. Wody podziemne	31
7.6. Klimat i powietrze	34
7.7. Walory krajobrazowe	35
7.8. Różnorodność biologiczna	37
7.8.1. Szata roślinna	37
7.8.2. Fauna	37
7.9. Powiązania przyrodnicze analizowanych obszarów z otoczeniem	38
7.9.1. Obszary i obiekty przyrodnicze prawnie chronione	38
7.9.2. Korytarze ekologiczne	40
8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	40
8.1. Gospodarka wodno-kanalizacyjna	40
8.2. Zagrożenie powodziowe	41
8.3. Zanieczyszczenie powietrza	41

8.4. Zagrożenia dla gleb	42
8.5. Zagrożenie osuwiskowe	42
8.6. Hałas.....	43
8.7. Gospodarka odpadami	43
8.8. Zagrożenia dla form ochrony przyrody	44
8.9. Bariery antropogeniczne dla powiązań ekologicznych	45
9. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	45
10. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	45
11. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.....	46
11.1. Ocena oddziaływania na środowisko poszczególnych obszarów wyznaczonych w projektowanym dokumencie	48
11.2. Ocena oddziaływania ustaleń projektowanego dokumentu na poszczególne komponenty środowiska	58
12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	63
13. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru.....	64
14. Trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	65
15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	65
Dokumenty i materiały źródłowe	69
Akty prawne uwzględnione w opracowaniu	69
Spis rycin.....	71
Spis fotografii.....	72
Spis tabel	72

1. Wstęp

1.1. Podstawa formalno-prawna

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do IV zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grabowiec, sporządzonego zgodnie z Uchwałą nr XL/214/2022 Rady Gminy Grabowiec z dnia 10 czerwca 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia IV zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grabowiec oraz Uchwałą nr XLII/230/2022 Rady Gminy Grabowiec z dnia 28 lipca 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia IV zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grabowiec.

Podstawę prawną niniejszej prognozy stanowią:

- 1) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503 t.j. ze zm.);
- 2) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.);
- 3) ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.).

Prezentowane opracowanie, w myśl art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, stanowi integralną część procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie jest zgodny ze stanowiskiem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie przedstawionym w piśmie z dn. 28 września 2022 r.; znak pisma: WSTIII.411.31.2022.KŁ oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zamościu przedstawionym w piśmie dnia 6 września 2022 r., znak pisma NZ.9027.4.72.2022 Zakres prognozy jest zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

2. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu, a także powiązania z innymi dokumentami

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce, między innymi poprzez wprowadzenie odpowiednich aktów prawnych w tym ustaw i rozporządzeń.

W projektowanym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (suikzp) oraz przy ocenie oddziaływania na środowisko, uwzględniono cele zawarte w dokumentach o znaczeniu lokalnym, krajowym i międzynarodowym, w szczególności dotyczące:

- działań na rzecz zapewnienia realizacji zasad zrównoważonego rozwoju, przystosowania do zmian klimatu, ochrony różnorodności biologicznej, zawarte w Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, transponującej cele z dokumentów międzynarodowych do prawa polskiego – ustalenia planu uwzględniają:
  - zasadę zrównoważonego rozwoju poprzez przeznaczenie na cele budowlane obszarów o przeciętnych walorach przyrodniczych i stosowaniu rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska;
  - przystosowanie do zmian klimatycznych poprzez przeznaczenie terenu pod rozwój odnawialnych źródeł energii;
  - ochronę bioróżnorodności poprzez zachowanie najcenniejszych terenów zadrzewionych;
- działań mających na celu kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski, zgodnie *Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*, poprzez:
  - integrację działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju jako podstawy ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych – w suikzp uwzględniono obszary chronione, zachowano najcenniejsze tereny przyrodnicze;
  - przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej – na większości terenów objętych opracowaniem, wprowadzona zabudowa jest kontynuacją istniejącej funkcji w sąsiedztwie lub w niewielkim oddaleniu od obszarów analizy; nie dopuszczono do lokalizacji nowej zabudowy w strefie cennej przyrodniczo;
  - wzrost lesistości kraju traktowany jako instrument zapewnienia spójności ekologicznej oraz ochrony retencji wody – podstawą programowania zalesień jest *Krajowy Program Zwiększenia Lesistości* – w Studium przewiduje się częściowe zachowanie istniejących fragmentów lasów oraz wprowadzenie terenów dolesień;
  - wprowadzanie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej – w projektowanym dokumencie nie przewiduje się wprowadzenia istotnych obiektów dysharmonijnych na terenach objętych ochroną krajobrazową;
  - racjonalizację gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych kraju, w tym zapobieganie występowania deficytu wody na potrzeby ludności i rozwoju gospodarczego – w projektowanym dokumencie nie przewiduje się wprowadzenia terenów mogących wpłynąć na zasoby wód powierzchniowych i podziemnych;
  - wdrożenie działań mających na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód oraz związanych z nimi ekosystemów – w projektowanym dokumencie nie przewiduje się wprowadzenia terenów mogących wpłynąć na stan wód podziemnych, powierzchniowych i związane z nimi ekosystemy;
  - zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleb – zmniejszenie uciążliwości emisji zanieczyszczeń z indywidualnych gospodarstw, rozwiązanie problemów z gromadzeniem, segregowaniem i utylizacją odpadów zgodnie z *Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubelskiego 2022* oraz ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach – w projektowanym dokumencie nie wprowadza się ustaleń mogących skutkować ponadnormatywną emisją zanieczyszczeń do gleb, wód i atmosfery; odpady będą odbierane przez wyspecjalizowane firmy;
  - zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa, w tym wytwarzanie energii z odnawialnych źródeł (OZE) –

dzięki zmianie obowiązującego dokumentu będzie możliwy rozwój alternatywnych źródeł energii;

- wzrost wymaganego udziału energii ze źródeł odnawialnych – zgodnie z pakietem klimatyczno-energetycznym przyjętym przez KE w 2014 r. do 2030 r. udział energii ze źródeł odnawialnych ma stanowić 32% w całkowitym zużyciu energii we Wspólnocie. Celem krajowym w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych w ostatecznym zużyciu energii brutto w 2030 r. jest osiągnięcie poziomu 21-23% – w zmianie Studium wprowadza się nowe tereny przeznaczone pod budowę elektrowni produkujących energię z odnawialnych źródeł energii oraz zapisy dopuszczające stosowanie odnawialnych źródeł energii, co wpisuje się w cele krajowe i międzynarodowe w zakresie produkcji energii ze źródeł alternatywnych;
- zapewnienia zrównoważonego i harmonijnego rozwoju województwa poprzez ochronę wód podziemnych i powierzchniowych; przeciwdziałania rozpraszaniu zabudowy na terenach otwartych; przeciwdziałania wkraczaniu zabudowy rekreacyjno-wypoczynkowej na tereny leśne i łąkowe; przestrzegania zasady minimalizowania kolizji i konfliktów przestrzennych, polegającej na wyborze rozwiązań neutralnych przyrodniczo, a w przypadku ich braku rozwiązań najmniej kolizyjnych; wzbogacania i racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi, uwzględniając potrzeby przyszłych pokoleń; utrzymania walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu; wzmocnienia stabilności środowiska przyrodniczego – zgodnie z wytycznymi *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego* – w zmianie Studium uwzględniono powyższe zasady;
- utrzymania norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych - ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych – niewprowadzanie przeznaczeń i obiektów mogących obniżyć jakość gleby w stopniu znaczącym;
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz prowadzenia odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej określonej w przepisach szczegółowych - ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; ustawa z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, Ramowa Dyrektywa Wodna, Program wodno-środowiskowy kraju, Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły – w Studium uwzględniono konieczność ochrony wód podziemnych i powierzchniowych;
- utrzymania norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz odpowiednie rozporządzenia do niej;
- ochrony korytarzy ekologicznych, siedlisk przyrodniczych, różnorodności biologicznej – Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Krajowa Strategia Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej, która jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. (Rio de Janeiro), Dyrektywa Siedliskowa oraz Dyrektywa Ptasia – w zmianie Studium zachowane zostają najcenniejsze obszary przyrodnicze.

Ustalenia zmiany Studium umożliwiają prowadzenie polityki przestrzennej gminy z uwzględnieniem działań i celów wyznaczonych w dokumentach strategicznych, w zakresie ochrony środowiska i planowania przestrzennego.

3. Informacje o powiązaniach z innymi dokumentami, głównych celach projektu zmiany studium oraz jego zawartości

3.1. Powiązania z innymi dokumentami

Do najważniejszych dokumentów o charakterze strategicznym, z którymi powiązany jest projekt przedmiotowego Studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko zaliczono:

POZIOM KRAJOWY:

Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 – wizja Polski w 2030 r.

Koncepcja Zagospodarowania Przestrzennego Kraju przyjęta uchwałą Rady Ministrów w dniu 13 grudnia 2011 r. utworzona została na bazie Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju i w tej samej perspektywie czasowej, czyli do 2030 r. Dokument zakłada dążenie do spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Cele polityki przestrzennego zagospodarowania kraju określone w Koncepcji i wpisujące się w projekt Studium to:

- poprawa spójności wewnętrznej osiągananej przez powiązania funkcjonalne wewnątrz terytorium państwa;
- poprawa dostępności kraju poprzez rozwój infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej;
- osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych;
- zwiększenie odporności struktur przestrzennych na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego;
- przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Koncepcja zakłada ochronę zastanych walorów przyrodniczych i umiejętne wykorzystanie funkcji ekosystemów w planowaniu przestrzennym, w którym powinno uwzględniać się m.in. wzajemne relacje komponentów środowiska, oddziaływanie na procesy zarządzania zasobami przyrody ożywionej i krajobrazu. Poprzez działania planistyczne należy dążyć do stabilizacji ekosystemów.

W dokumencie zwraca się uwagę na innowacyjność oraz rozwój trwałych i zrównoważonych form gospodarowania na obszarach o zakorzenionych tradycjach. Ważnym aspektem jest proces odnowy wsi, który wsparty przez planowanie na poziomie krajowym, przyczynia się do utrzymania trwałych, wielofunkcyjnych struktur ekologicznych i przestrzennych.

W Koncepcji zakłada się zachowanie sieci ekologicznej, w tym głównych korytarzy lądowych, mających znaczenie międzynarodowe, łączące się z korytarzami dolin dużych rzek Polski. System uzupełniony korytarzami o znaczeniu ponadregionalnym jest uszczegóławiany na poziomie regionalnym i lokalnym. Postuluje się o wytyczenie i zachowanie obszarów węzłowych, integrujących tereny objęte ochroną przyrody i krajobrazu, a także inne elementy systemu ekologicznego, mające znaczenie dla jego prawidłowego funkcjonowania.

Założenia Koncepcji zostały uwzględnione w zmianie Studium, m.in. poprzez zachowanie najcenniejszych struktur przyrodniczych, rozwój infrastruktury transportowej, zwiększenie odporności struktur przestrzennych na utraty bezpieczeństwa energetycznego.

*Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020
z perspektywą do roku 2030*

Dokument wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach, w okresie do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach NATURA 2000, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Wyróżniono w nim 6 celów, których realizacja ma być jednocześnie realizacją celu głównego strategii jakim jest *zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu*. W ramach celów szczegółowych określono konkretne kierunki działań, mające pomóc w ich osiągnięciu. Niektóre z nich są realizowane w ramach zmiany przedmiotowego Studium.

POZIOM REGIONALNY:

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

PZPWM w wymiarze ogólnym wyznacza ogólną wizję zagospodarowania przestrzennego małopolski oraz kierunki polityki przestrzennej, do których należą: poprawa struktury przestrzennej i zmniejszanie różnic wewnątrzregionalnych, kształtowanie przestrzeni rolniczej i terenów wiejskich, wzmocnienie systemu ochrony zasobów przyrodniczych oraz poprawa gospodarki środowiskiem, działania na rzecz jakości krajobrazu, architektury i ochrony środowiska kulturowego, podniesienie atrakcyjności turystycznej województwa, rozwój systemów transportu, rozwój infrastruktury technicznej, obronność i ryzyka związane z wystąpieniem sytuacji kryzysowych. Dodatkowo dokument wyznacza kierunki polityki przestrzennej w układzie terytorialnym w podziale na obszary funkcjonalne. Gmina Grabowiec należy do Obszaru funkcjonalnego rozwoju gospodarki żywnościowej (roślinnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej).

Dla Obszary funkcjonalnego rozwoju gospodarki żywnościowej określone zostały cele i zasady zagospodarowania przestrzennego. Priorytetem rozwojowym jest optymalne wykorzystanie potencjału produkcyjnego gleb oraz aktywizacja gospodarcza poprzez rozwój przetwórstwa rolnospożywczego. Natomiast do wyznaczonych zasad należą:

- *utrzymanie w użytkowaniu rolniczym gleb o najwyższej przydatności dla produkcji roślinnej,*
- *utrzymanie trwałych użytków zielonych dla przeciwdziałania skutkom zmian klimatycznych, przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy na terenach otwartych,*
- *wzbogacanie przyrodnicze agroekosystemów poprzez fitomelioracje,*
- *dostosowanie struktury agrarnej do potrzeb wysokotowarowego rolnictwa,*
- *aktywna ochrona walorów krajobrazu kulturowego i dbałość o jakość przestrzenną zagospodarowania.*

W zakresie środowiska przyrodniczego, PZPWL wyznacza kierunki działania w podziale na cztery grupy zagadnień:

1. Gospodarowanie zasobami naturalnymi:

- a) Racjonalne gospodarowanie ograniczonymi zasobami wód śródlądowych (powierzchniowych i podziemnych);*
- b) Gospodarowanie złożami kopalin;*
- c) Gospodarowanie zasobami glebowymi i leśnymi;*
- d) Gospodarowanie zasobami uzdrowiskowymi;*
- e) Gospodarowanie zasobami przyrodniczymi parków narodowych;*

- f) *Gospodarowanie w przestrzeni krajobrazowej.*
- 2. *Ochrona przyrody i kształtowanie środowiska:*
  - a) *Ochrona i kształtowanie Krajowego Systemu Obszarów Chronionych;*
  - b) *Zapewnienie spójności i ciągłości przestrzeni przyrodniczej;*
  - c) *Ochrona walorów przyrody ożywionej;*
  - d) *Ochrona przyrody nieożywionej.*
- 3. *Odporność środowiska:*
  - a) *Zwiększanie odporności środowiska na zagrożenia naturalne (ekstremalne).*
- 4. *Jakość środowiska:*
  - a) *Poprawa warunków aerosanitarnych;*
  - b) *Poprawa warunków hydrosanitarnych;*
  - c) *Poprawa klimatu akustycznego i ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych;*
  - d) *Rewaloryzacja obszarów o zdegradowanym środowisku przyrodniczym.*

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grabowiec uwzględnia zapisy PZPWL dotyczące ochrony przyrody – wskazuje kierunki kształtowania zagospodarowania terenów z wyszczególnieniem ochrony jego elementów. Dostosowano zagospodarowanie przestrzenne do cech naturalnych, predyspozycji, walorów i odporności środowiska na antropopresję i zapewniono spójność oraz ciągłość przestrzeni przyrodniczej.

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubelskiego 2022

Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2017 został przyjęty uchwałą Nr XXIV/396/2012 przez Sejmik Województwa Lubelskiego w dniu 30 lipca 2012 r. Ustawa o odpadach znowelizowana ustawą z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 122) nałożyła na samorząd wojewódzki obowiązek aktualizacji wojewódzkich planów gospodarki odpadami w terminie do dnia 30 czerwca 2016 r. wraz z opracowaniem planów inwestycyjnych w formie załączników. Uchwała Nr XXIV/350/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2016 r. w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022” została także zaktualizowana w 2019 r.

Głównym celem opracowania jest wskazanie kierunków rozwoju polityki zarządzania gospodarką odpadami oraz osiągnięcie celów i wymagań założonych w polityce ochrony środowiska, w tym wynikających z prawa Unii Europejskiej. Plan określa kierunki działań oraz system gospodarowania odpadami w podziale na poszczególne regiony. Gmina Grabowiec należy do Regionu Zamość.

W zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grabowiec zostały uwzględnione założenia Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubelskiego. Wspólnie, dokumenty te przyczynią się do realizacji założeń Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2022.

POZIOM LOKALNY: Strategia Rozwoju Gminy Grabowiec na lata 2015-2025

Strategia Rozwoju Gminy Grabowiec została przyjęta uchwałą nr XII/60/2016 Rady Gminy Grabowiec z dnia 29 lutego 2016 r. Dokument określa wizję: Gmina Grabowiec w 2020 roku to miejsce atrakcyjne dla mieszkańców i turystów, promujące przedsiębiorczość i przyjazne dla środowiska naturalnego oraz misję: Stworzenie mieszkańcom gminy najlepszych warunków do życia

i rozwój infrastruktury, usług publicznych oraz wszechstronny rozwój gospodarki. Strategia wskazuje cele strategiczne i operacyjne, a także konkretne zadania, które mają pomóc w osiągnięciu zaplanowanych celów.

Zmiana studium uwzględnia między innymi: cel. 1.1 Rozbudowa infrastruktury technicznej w gminie Grabowiec, cel 1.2 wykorzystanie potencjału gminy Grabowiec w zakresie odnawialnych źródeł energii i promocji gospodarki niskoemisyjnej.

3.2. Główne cele sporządzenia zmiany studium

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy umożliwi lokalizację urządzeń wykorzystujących energię słoneczną lub biogazu wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną o mocy powyżej 500 kW. Zmiana Studium wprowadzi dodatkowo uszczegółowienie ustaleń dla poszczególnych terenów, które będą stanowiły wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zmiana Studium wynika z konieczności uściślenia polityki przestrzennej gminy i dostosowania jej do realnych potrzeb i możliwości rozwoju przestrzennego gminy oraz społeczności lokalnej.

Celem prognozy sporządzonej do niniejszego dokumentu jest identyfikacja prawdopodobnych oddziaływań na środowisko ustaleń dokumentu, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych.

3.3. Zawartość projektowanego dokumentu

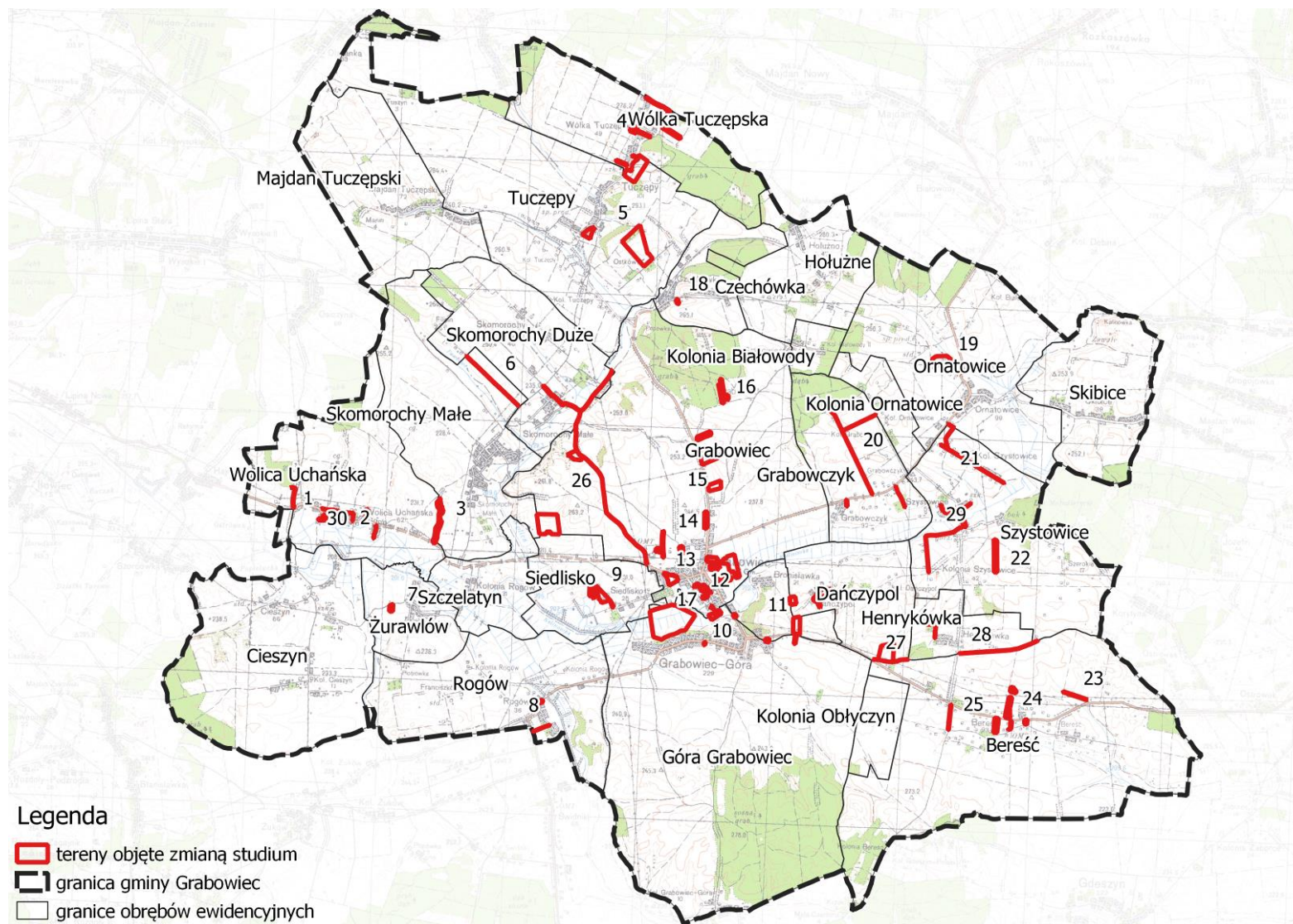
Granice terenu opracowania zostały określone w uchwale nr XL/214/2022 Rady Gminy Grabowiec z dnia 10 czerwca 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia IV zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grabowiec oraz uchwale nr XLII/230/2022 Rady Gminy Grabowiec z dnia 28 lipca 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia IV zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grabowiec. Gmina Grabowiec zajmuje powierzchnię ok. 128,9 km². Leży w północno-wschodniej części powiatu zamojskiego, w województwie lubelskim. Od stolicy województwa – miasta Lublin dzieli ją odległość ok. 80 km. W granicach gminy znajduje się 26 obrębów ewidencyjnych: Bereść, Bronisławka, Cieszyn, Czechówka, Dańczypol, Góra Grabowiec, Grabowczyk, Grabowiec, Henrykówka, Hołużne, Kolonia Białowody, Kolonia Obłyczyn, Kolonia Ornatowice, Majdan Tuczępski, Ornatowice, Rogów, Siedlisko, Skibice, Skomorochy Duże, Skomorochy Małe, Szczelatyn, Szystowice, Tuczępy, Wolica Uchańska, Wólka Tuczępska i Żurawłów.

Według danych GUS w 2021 roku gminę zamieszkiwało 3 665 osób. W porównaniu do lat poprzednich obserwowano stały, coroczny spadek liczby mieszkańców oraz gęstości zaludnienia gminy, która wyniosła ok. 28,43 os/km². Z uwagi na korzystne warunki glebowe, znaczna część obszaru opracowania ma charakter rolniczy. Grunty I-III klasy bonitacyjnej zajmują znaczną część powierzchni gminy Grabowiec.

W Gminie Grabowiec dominują grunty rolnicze. Użytki rolne stanowią aż 81% całkowitej powierzchni. Łąki stanowią 11% powierzchni gminy i zlokalizowane są głównie w jej zachodniej części. Pastwiska stanowią 1% powierzchni. Grunty leśne i zadrzewione zajmują 7%. Pozostałą powierzchnię zajmują tereny zabudowy, przeważnie zagrodowej.

Obszary zmiany studium zlokalizowane są w obrębach ewidencyjnych: Bereść, Bronisławka, Czechówka, Dańczypol, Góra Grabowiec, Grabowczyk, Grabowiec, Henrykówka, Ornatowice, Rogów, Siedlisko, Skomorochy Duże, Skomorochy Małe, Szystowice, Tuczępy, Wolica Uchańska,

Wólka Tuczępska, Żurawłów, a w ich granicach występują zadrzewienia, użytki rolne, a także obszary zabudowane i zainwestowane. Rozmieszczenie terenów opracowania prezentuje Ryc. 1.

Ryc. 1 Obszary objęte IV zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grabowiec

**Ryc. 2 Obszar opracowania w obrębie Wolica Uchańska
(nr 1)**

**Ryc. 3 Obszary opracowania w obrębie Wolica Uchańska
(nr 2)**

**Ryc. 4 Obszar opracowania w obrębie Wolica Uchańska
(nr 3)**

**Ryc. 5 Obszary opracowania w obrębie Wólka Tuczępska
(nr 4)**

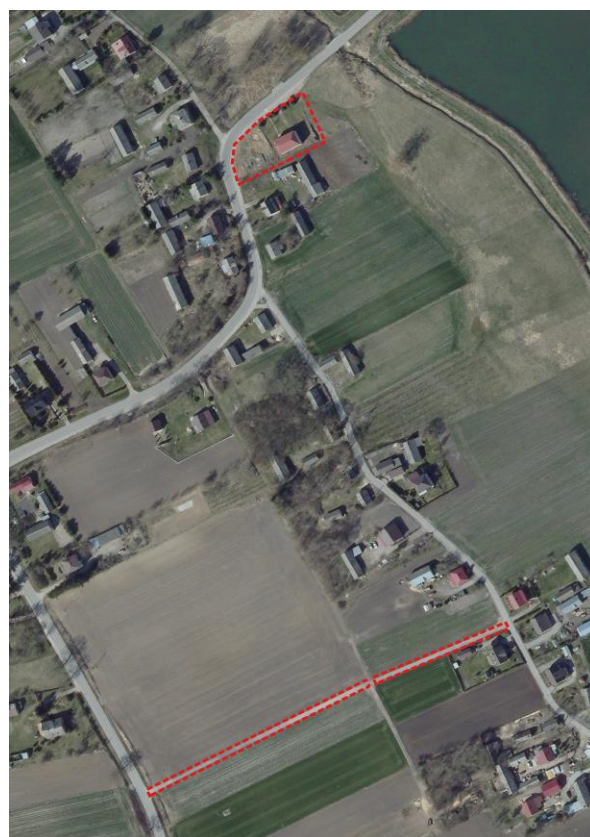
**Ryc. 6 Obszary opracowania w obrębie Tuczępy
(nr 5)**

**Ryc. 7 Obszar opracowania w obrębie Skomorochy Małe
(nr 6)**

**Ryc. 8 Obszar opracowania w obrębie Żurawłów
(nr 7)**

**Ryc. 9 Obszary opracowania w obrębie Rogów
(nr 8)**

**Ryc. 10 Obszary opracowania w obrębie Siedlisko
(nr 9)**

**Ryc. 11 Obszar opracowania w obrębie Góra Grabowiec
(nr 10)**

**Ryc. 12 Obszary opracowania w obrębie Góra Grabowiec,
Bronisławka, Dańczypól (nr 11)**

**Ryc. 13 Obszary opracowania w obrębie Bronisławka, Grabowiec
(nr 12)**

**Ryc. 14 Obszar opracowania w obrębie Grabowiec
(nr 13)**

**Ryc. 15 Obszary opracowania w obrębie Grabowiec
(nr 14)**

**Ryc. 16 Obszary opracowania w obrębie Grabowiec
(nr 15)**

**Ryc. 17 Obszary opracowania w obrębie Grabowiec
(nr 16)**

**Ryc. 18 Obszar opracowania w obrębie Góra Grabowiec
(nr 17)**

**Ryc. 19 Obszar opracowania w obrębie Czechówka
(nr 18)**

**Ryc. 20 Obszar opracowania w obrębie Ornatowice
(nr 19)**

**Ryc. 21 Obszary opracowania w obrębie Grabowczyk
(nr 20)**

**Ryc. 22 Obszary opracowania w obrębie Szystowice
(nr 21)**

**Ryc. 23 Obszar opracowania w obrębie Szystowice
(nr 22)**

**Ryc. 24 Obszar opracowania w obrębie Bereść
(nr 23)**

**Ryc. 25 Obszary opracowania w obrębie Bereść
(nr 24)**

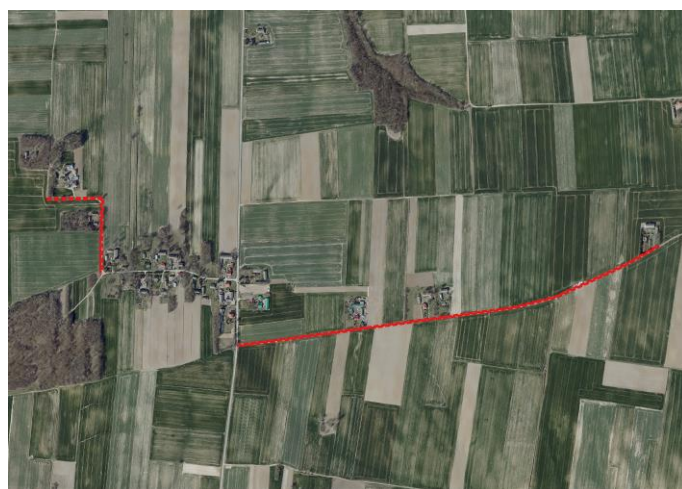
**Ryc. 26 Obszar opracowania w obrębie Bereść
(nr 25)**

**Ryc. 27 Obszary opracowania w obrębie Grabowiec, Skomorochy
Duże (nr 26)**

**Ryc. 28 Obszar opracowania w obrębie Dańczypól, Bereść
(nr 27)**

**Ryc. 29 Obszary opracowania w obrębie Henrykówka, Bereść
(nr 28)**

**Ryc. 30 Obszary opracowania w obrębie Szyszowice
(nr 29)**

**Ryc. 31 Obszar opracowania w obrębie Wolica Uchańska
(nr 30)**

W granicach zmiany studium wyznaczono tereny o różnych przeznaczeniach lub zasadach zagospodarowania, oznaczone symbolami:

Symbol	Przeznaczenie	Główny kierunek rozwoju	Uzupełniające kierunki rozwoju
MN3	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	jako główny kierunek rozwoju wskazuje się zabudowę mieszkaniową jednorodziną,	- jako uzupełnienie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wskazuje się zieleń urządzoną, drogi, ciągi pieszo-jezdne oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także parkingi, - w przypadku braku zgody Ministra na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych klas I-III na cele nierolnicze dopuszcza się realizację zabudowy zagrodowej;
MU3	zabudowa mieszkaniowo-usługowa	jako główny kierunek rozwoju wskazuje się zabudowę mieszkaniową jednorodziną, usługową, obejmującą m.in. handel, rzemiosło i usługi nieuciążliwe oraz zabudowę usług publicznych;	jako uzupełnienie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej wskazuje się zieleń urządzoną, drogi, ciągi pieszo-jezdne oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także parkingi;
MR3	zabudowa zagrodowa	jako główny kierunek rozwoju wskazuje się	jako uzupełnienie zabudowy zagrodowej wskazuje się usługi

		zabudowę zagrodową rozumianą jako możliwość lokalizowania budowli rolniczych i innych obiektów związanych z obsługą produkcji w gospodarstwach rolnych w tym budynków mieszkalnych;	handlu związane z prowadzonym gospodarstwem, stawy, zieleń urządzoną, drogi, ciągi pieszo-jezdne oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także parkingi;
U3	zabudowa usługowa	jako główny kierunek rozwoju wskazuje się zabudowę usługową;	- jako uzupełnienie zabudowy usługowej wskazuje się zieleń urządzoną, drogi, ciągi pieszo-jezdne oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także parkingi, - w granicach działek ew. nr 2905 oraz 2906 w obrębie ewidencyjnym Grabowiec dopuszcza się wyznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na etapie planu miejscowego;
P,S,B,U3	obiekty przemysłowe, składy, budownictwo, usługi	jako główny kierunek rozwoju wskazuje się zabudowę przemysłową, składy, budownictwo oraz zabudowę usługową;	- jako uzupełnienie zabudowy wskazuje się zieleń urządzoną, drogi, ciągi pieszo-jezdne oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także parkingi, - zgodnie z oznaczeniami graficznymi wskazanymi na rysunku kierunków zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się lokalizowanie obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW wykorzystujących energię promieniowania słonecznego lub biogazu, pod warunkiem, iż strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wyznaczone od tych obszarów zamkną się w granicach terenów oznaczonych symbolem P,S,B,U3;
PE3	obiekty produkcyjne – farmy fotowoltaiczne lub biogazownie	jako główny kierunek rozwoju wskazuje się obiekty i urządzenia elektrowni fotowoltaicznych lub biogazowni (do uszczegółowienia na etapie planu miejscowego);	- jako uzupełnienie zabudowy wskazuje się zieleń urządzoną, drogi, ciągi pieszo-jezdne oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także parkingi, - zgodnie z oznaczeniami graficznymi wskazanymi na rysunku kierunków zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się lokalizowanie obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW wykorzystujących energię promieniowania słonecznego lub

			biogazu, pod warunkiem, iż strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wyznaczone od tych obszarów zamkną się w granicach terenów oznaczonych symbolem PE3;
RPO3	obsługa gospodarki rolnej i rybackiej	- jako główny kierunek rozwoju wskazuje się tereny rolnicze w tym tereny służące obsłudze gospodarki rolnej lub rybackiej, - obowiązuje zakaz lokalizacji budynków, - dopuszcza się lokalizowanie budowli związanych z gospodarką rolną lub rybacką;	jako uzupełnienie głównego kierunku rozwoju wskazuje się zieleń naturalną i zadrzewienia;
W3	wody powierzchniowe	wody powierzchniowe;	dopuszcza się następujące przeznaczenie uzupełniające: zbiorniki retencyjne, tereny zieleni urządzonej, obiekty kubaturowe i urządzenia związane z funkcjonowaniem zbiornika wodnego, obiekty i urządzenia służące funkcji rekreacyjno-sportowej;
KD3	tereny dróg gminnych	drogi gminne;	-
IW3	tereny infrastruktury technicznej - wodociągowej	stacja uzdatniania wody, ujęcia wód;	obiekty administracyjne związane z pełnioną funkcją, obiekty towarzyszące, zieleń naturalna i urządzona;
Zcz3	cmentarz prawosławny „nowy” w Bereściu	cmentarz prawosławny „nowy” w Bereściu	-
RL3	tereny lasów i dolesień	las i dolesienia;	- drogi służące zapewnieniu obsługi komunikacyjnej terenów rolnych i leśnych, - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, - budynki i obiekty służące gospodarce leśnej zgodnie z przepisami odrębnymi;
ZP3	tereny zieleni urządzonej	tereny zieleni urządzonej, w tym parki, skwery i ogrody.	terenowe obiekty sportu i rekreacji.
ZN3	teren zieleni naturalnej	teren zieleni naturalnej	■

Na obszarze IV zmiany studium w terenach oznaczonych symbolami PE3 oraz P,S,B,U3 dopuszcza się lokalizację urządzeń wykorzystujących energię słoneczną lub biogazu wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną o mocy powyżej 500 kW. Strefy ochronne w związku z lokalizacją farm fotowoltaicznych lub biogazowni o mocy przekraczającej 500 kW ograniczają się do granic obszaru danej inwestycji.

Farmy fotowoltaiczne zaliczają się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziałujących na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019

r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839). Do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się między innymi zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż:

- a) 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy,
- b) 1 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a.

4. Metodyka zastosowana przy sporządzaniu opracowania

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowych uwarunkowań środowiskowych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości, analizy dostępnych opracowań planistycznych oraz dokumentów na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju, a także informacji udostępnionych przez instytucje naukowe i państwowe. Uwzględniono zapisy oraz wytyczne zawarte w opracowaniu ekofizjograficznym dla przedmiotowego terenu, a także cele najważniejszych dokumentów o znaczeniu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Informacje zawarte w prognozie zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości zmiany studium oraz etapu przyjęcia dokumentu w procesie opracowania projektów dokumentów powiązanych ze zmianą studium.

W prognozie przeanalizowano wpływ ustaleń projektowanego dokumentu na środowisko przyrodnicze, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Opracowanie przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej. Część graficzna została ujęta w tekście w formie schematów i zestawień.

Opracowanie zostało podzielone na trzy główne części. Pierwsza zawiera opis podstawy formalno-prawnej, zestawienie materiałów źródłowych oraz metod pracy i analiz skutków ustaleń projektowanego dokumentu, przedstawienie celów, a także omówienie oddziaływania transgranicznego.

W części drugiej scharakteryzowano środowisko przyrodnicze analizowanego obszaru, przedstawiono wyniki monitoringu środowiska oraz zidentyfikowano główne zagrożenia dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemów.

Część trzecia objęła analizę i ocenę oddziaływania ustaleń projektowanego dokumentu na poszczególne komponenty środowiska. Przeanalizowano wpływ wprowadzonych zapisów na przyrodniczy system gminy. Omówiono skutki środowiskowe zapisów zmiany studium na wody powierzchniowe i podziemne oraz klimat. Przeanalizowano oddziaływanie na walory krajobrazowe. Oceniono przewidywane oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, lokalne, ponadlokalne na komponenty środowiska wymienione powyżej oraz określono ich czas trwania. Ponadto określono rodzaje oddziaływań na zdrowie ludzi, zwierzęta, rośliny, bioróżnorodność, powierzchnię ziemi, powietrze, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne. Przedstawiono rozwiązania, mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji dokumentu.

W niniejszym opracowaniu w szczególności określono, przeanalizowano i oceniono istniejące problemy ochrony środowiska, dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody z naciskiem na Skierbieszowski Park Krajobrazowy

wraz z otuliną oraz Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „Dolina Wolicy” PLH060058, a także na system przyrodniczy gminy Grabowiec.

W prognozie uwzględniono oddziaływania ustaleń zmiany studium na tereny zalesione i zadrzewione, szpalery i zieleń urządzoną oraz pojedyncze drzewa i zakrzaczenia. Przeanalizowano wpływ zapisów dokumentu na krajobraz rolniczy z terenami upraw rolnych i użytków zielonych.

Przeanalizowano możliwość wystąpienia znaczącego oddziaływania na środowisko, wynikającego z projektowanego przeznaczenia na zdrowie i życie ludzi oraz poszczególne komponenty środowiska. Oceniono oddziaływanie na wody, a także na cele środowiskowe dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych, zawartych w *Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły* (2016).

Prognoza opracowywana była równocześnie z projektem zmiany studium, co umożliwiło prowadzenie na bieżąco weryfikacji i dokonywanie zmian ustaleń projektowanego dokumentu, w celu wyeliminowania niekorzystnych oddziaływań na zdrowie ludzi i środowisko przyrodnicze.

5. Propozycje, dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Analiza skutków zapisów projektu zmiany studium będzie odbywała się w ramach monitoringu prowadzonego przez Radę Gminy Grabowiec w formie analiz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym oraz w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przeprowadzanego przez GIOŚ i inne instytucje. Wyniki będą prezentowane w corocznych raportach publikowanych w formie ogólnodostępnej. Systematyczny monitoring głównych elementów środowiska przyrodniczego tj. powietrza, gleb, wód powierzchniowych i podziemnych pozwoli ocenić tendencje zmian środowiska oraz kierunki jego ochrony a także zmian w strukturze przestrzennej gminy.

6. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń zmiany studium nie będzie skutkowała powstawaniem transgranicznych oddziaływań w rozumieniu art. 104 ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W projekcie zmiany studium nie zakłada się realizacji przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko sąsiadujących państw. Odległość od granic gminy do najbliższej położonej granicy z Ukrainą wynosi ok. 30 km.

7. Charakterystyka i stan środowiska przyrodniczego obszaru objętego opracowaniem

7.1. Geologia i geomorfologia

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym (Richling i in. 2021) gmina Grabowiec położona jest w granicach Wyżyny Lubelskiej, w obrębie mezoregionu Działy Grabowieckie (343.18).

Pod względem tektonicznym gmina Grabowiec znajduje się w brzeżnej części platformy wschodnioeuropejskiej, w obrębie rowu mazowiecko-lubelskiego. Przeważającą część gminy, zarówno wierzchowiny jak i w znacznym stopniu tarasy nadzalewowe, pokrywają lessy oraz pokrywy

piaszczystych mułków lessopodobnych osadzone podczas zlodowaceń północnopolskich. Lessy, których miąższość osiąga 20 m, zalegają na zdenudowanej i bardzo urozmaiconej pod względem rzeźby powierzchni podczwartorzędowej, wykształconej na skałach kredowych.

W czasie zlodowacenia Wisły w dolinach rzecznych powstał taras nadzalewowy, zbudowany z piasków oraz mułków piaszczystych, o wysokości do 10 m nad poziom rzek. Dna współczesnych dolin – taras zalewowy wyścielają holocénskie piaski, na których zalegają mułki (mady), zazębające się z torfami niskimi. Suche doliny wypełniają piaski i mułki deluwialne, powstałe w wyniku akumulacji rozmywanych pokryw lessowych.

Zgodnie ze Szczegółową Mapą Geologiczną Polski, w granicach analizy występują:

- Lessy pochodzące ze Zlodowacenia Wisły lub Stadiału środkowego,
- Namuły torfiaste z Holocenu,
- Torfy niskie z Holocenu,
- Mułki i piaski stożków napływowych z Holocenu,
- Piaski i mułki (mady) rzeczne tarasów zalewowych z Holocenu,
- Piaski i mułki deluwialne z Holocenu,
- Piaski pyłowate i mułki deluwialne z Czwartorzędu.

Obszar gminy Grabowiec posiada urozmaiconą rzeźbę terenu, ukształtowaną głównie przez akumulacje eoliczną i rzeczną oraz erozję. Dominującymi formami są wierzchowiny lessowe, równiny denudacyjne, a także tarasy rzeczne. Różnorodność form terenu związana jest z położeniem gminy na pokrytym lessem garbie kredowym, który łatwo ulega erozji oraz na wierzchowinie lessowej. Obszar Działów Grabowieckich jest silnie narażony na erozję wodną powierzchniową i wąwozową. Działy Grabowieckie, ze względu na bardzo dobre warunki glebowe, są regionem rolniczym. Obszary analizy są zlokalizowane zarówno w granicach wierzchowiny lessowej płaskiej lub falistej, jak również doliny rzecznej. Tereny obejmują też zbocza dolin, wąwozy i suche dolinki. W dolinach rzecznych mogą występować utrudnione warunki dla budownictwa. Tereny położone na wierzchowinach w większości charakteryzują się dobrym podłożem budowlanym.

7.2. Surowce mineralne

Gmina Grabowiec położona jest w południowej części Lubelskiego Zagłębia Węglowego – rejon węglowy Kumów. Zawiera on pokłady węgla w formacji dęblińskiej i rzadziej w lubelskiej, o zróżnicowanej zasobności. W północnej części gminy (obszary opracowania w Wólce Tuczepskiej i Tuczepach) występują prognostyczne złoża węgla kamiennego. Węgloność wynosi od 2–8 m przy grubości nadkładu od 500 do 800 m. Złoża węgla na tym obszarze nie przedstawiają większej wartości gospodarczej. Mogą być traktowane jako złoża rezerwowe. Eksploatacja surowców w obszarze gminy Grabowiec jest dodatkowo niewskazana, ze względu na zagrożenie naruszenia stosunków wodnych, zwiększenia erozji oraz występowanie gleb wysokich klas bonitacyjnych.

W gminie występują 2 obszary perspektywiczne torfów. Ich fragment mieści się w zasięgu obszarów opracowania z załącznika nr 12 w Grabowcu. Zlokalizowane są one w dolinie Kalinówki pomiędzy Grabowcem a Szystowicami oraz w dolinie Wolicy u zbiegu z Kalinówką w pobliżu Kolonii Rogów. Złoża te nie zostały ujęte w skład potencjalnej bazy zasobowej ze względów rolniczych i gospodarczych.

W granicach opracowania nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych, ani tereny i obszary górnicze.

7.3. Użytkowanie gruntów

W Gminie Grabowiec dominują grunty rolnicze. Użytki rolne stanowią aż 81% całkowitej powierzchni. Przeważają grunty orne. Najczęściej uprawia się tu zboża (pszenica), rośliny przemysłowe, ziemniaki, buraki cukrowe i rzepak oraz inne warzywa. Łąki stanowią 11% powierzchni gminy i zlokalizowane są głównie w jej zachodniej części. Pastwiska stanowią 1% powierzchni. Grunty leśne i zadrzewione zajmują 7%. Większa część to lasy glebochronne, stabilizujące gleby podlegające erozji wąwozowej. Lasy pokrywają głównie południową część gminy. Są to lasy grabowe, dębowe, rzadziej brzozowe. Pozostałą powierzchnię zajmują tereny zabudowy, przeważnie zagrodowej.

W obszarach zmiany studium użytkowanie terenów jest zróżnicowane. Na ogół zlokalizowane są one w obrębie lub sąsiedztwie wykształconych struktur osadniczych. Ich część obejmuje grunty już zabudowane i zurbanizowane (fragmenty obszarów: 1, 2, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29). Znaczną część w ich obrębie stanowią grunty pod drogami. Ponadto w granicach obszarów opracowania występują użytki rolne (grunty orne, łąki trwałe, pastwiska trwałe, grunty pod stawami, nieużytki). Fragmenty lasów znajdują się w granicach obszaru nr 4. Ponadto w obszarze nr 3 mieszczą się grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych.

Fot. 1 Obszary użytkowane rolniczo w granicach opracowania

Fot. 2 Zabudowa zagrodowa w granicach opracowania

7.4. Gleby

Gmina Grabowiec charakteryzuje się korzystnymi uwarunkowaniami glebowymi dla rozwoju rolnictwa, na które wpływają klimat, podłoże skalne i rzeźba terenu. Pokrywa glebowa gminy wyróżnia się bardzo wysoką bonitacją. Na 81% gruntów ornych w gminie, gleby klas I–III zajmują aż 77%. Gleby klasy I mają udział 5,3%, gleby klasy II – 23,3%, a klasy III – 48,4%. Dominują gleby bardzo dobre - czarnoziemy oraz dobre - gleby brunatne. Gleby te należą do najbardziej urodzajnych w kraju.

Zachodnia część gminy charakteryzuje się glebami płowymi w kompleksie z brunatnymi, które zostały wytworzone na lessach. W części wschodniej, poniżej rzeki Kalinówka, wykształciły się również gleby brunatne w kompleksie z płowymi.

Większość obszarów opracowania leży na glebach chronionych klas I–III.

7.5. Warunki hydrologiczne

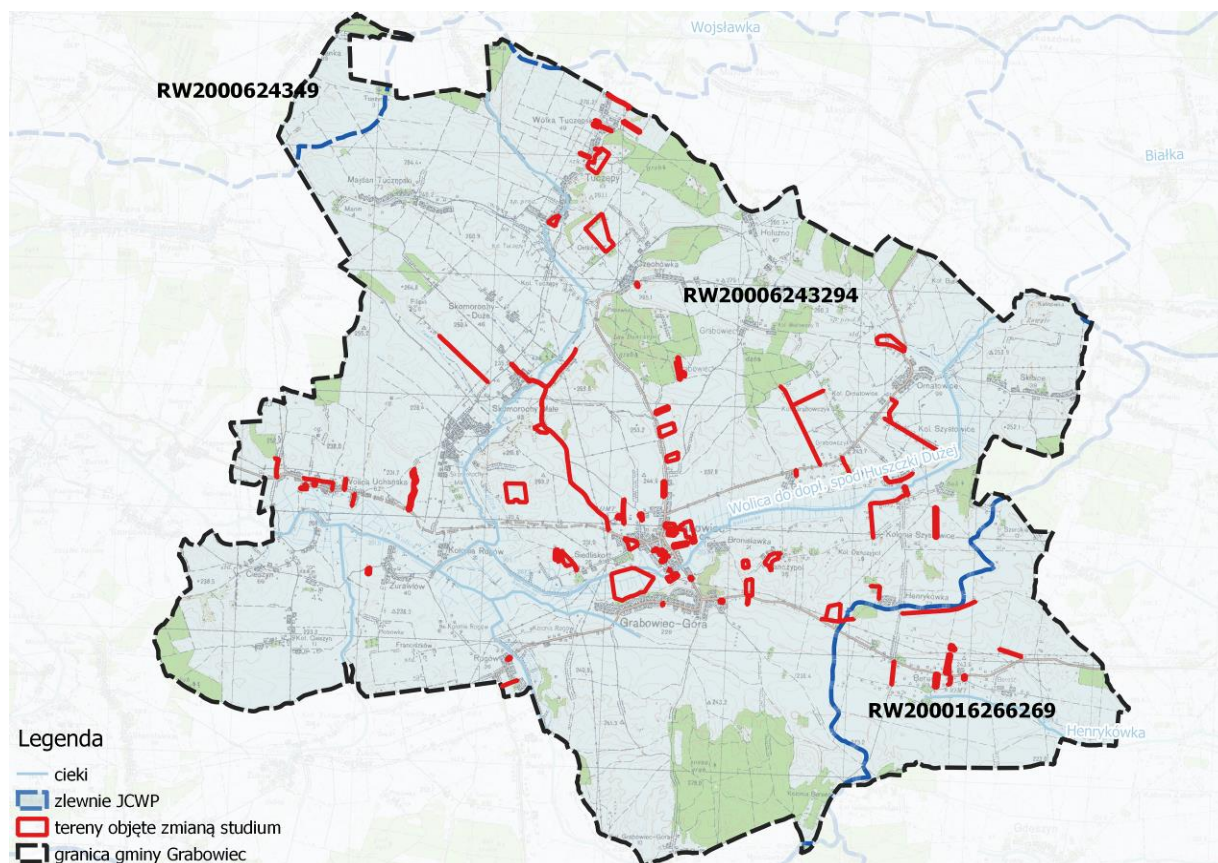
7.5.1. Wody powierzchniowe

Gmina Grabowiec jest położona w dorzeczu Bugu i Wieprza. Przepływające przez teren główne rzeki, Wolica i Kalinówka, należą do prawobrzeżnych dopływów Wieprza. Jedynie południowo-zachodnia część gminy należy do zlewni Henrykówka, dopływu Bugu.

Wolica mierzy 42 km długości, jej dorzecze położone jest we wschodniej części Wyżyny Lubelskiej, w subregionie Działy Grabowieckie. Przebieg rzeki w północnej części gminy prowadzi z północy na południe, w okolicy Szczelatyna uchodzi do niej Kalinówka, a następnie płynie w kierunku zachodnim. Rzeka bierze początek ze źródła w Wólce Tuczępskiej, jej średni spadek to 1,78%. Główną cechą dorzecza jest silny podział erozyjny terenu, dolina cieków mocno wcinają się w lessową powierzchnię wierzchowinową. Szerokość koryta wynosi ok. 3 m, cechuje go niewielki spadek 0,6%. Zachodni odcinek rzeki został objęty specjalnym obszarem ochrony siedlisk Natura 2000 PLH060058 Dolina Wolicy (poza obszarami opracowania).

Kalinówka, dopływ Wolicy o długości 12,2 km, przebiega przez wschodnią część gminy w wąskim korycie, ze wschodu na zachód.

Obszar gminy znajduje się w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Na terenie JCWP Wolica zlokalizowana jest większość obszarów objętych opracowaniem. W granicach JCWP Henrykówka leżą obszary z zał. nr 23, 24, 25 oraz część z zał. nr 28 i 27.

Ryc. 32 Jednolite części wód powierzchniowych

Stan wód powierzchniowych

Obszar gminy znajduje się w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Charakterystykę JCWP przedstawia poniższa tabela.

Tab. 1. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych na obszarze opracowania

Nazwa	Kod	Potencjał ekologiczny	St. chemiczny	Aktualny stan	Cele środowiskowe	Odstępstwo	Termin
Wolica	PLGW200090	umiarkowany	dobry	zły	dobry stan chemiczny i fizyczny	tak	2021
Henrykówka	PLGW2000212	poniżej dobrego	dobry	zły		tak	2021

7.5.2. Wody podziemne

Według hydrogeostrukтурalnego podziału Polski Gmina Grabowiec jest położona w obrębie regionu IX lubelsko – podlaskiego, natomiast zgodnie z podziałem na regiony wodne zaliczana jest do Regionu Środkowej Wisły. Gmina leży na pograniczu dwóch jednolitych części wód podziemnych

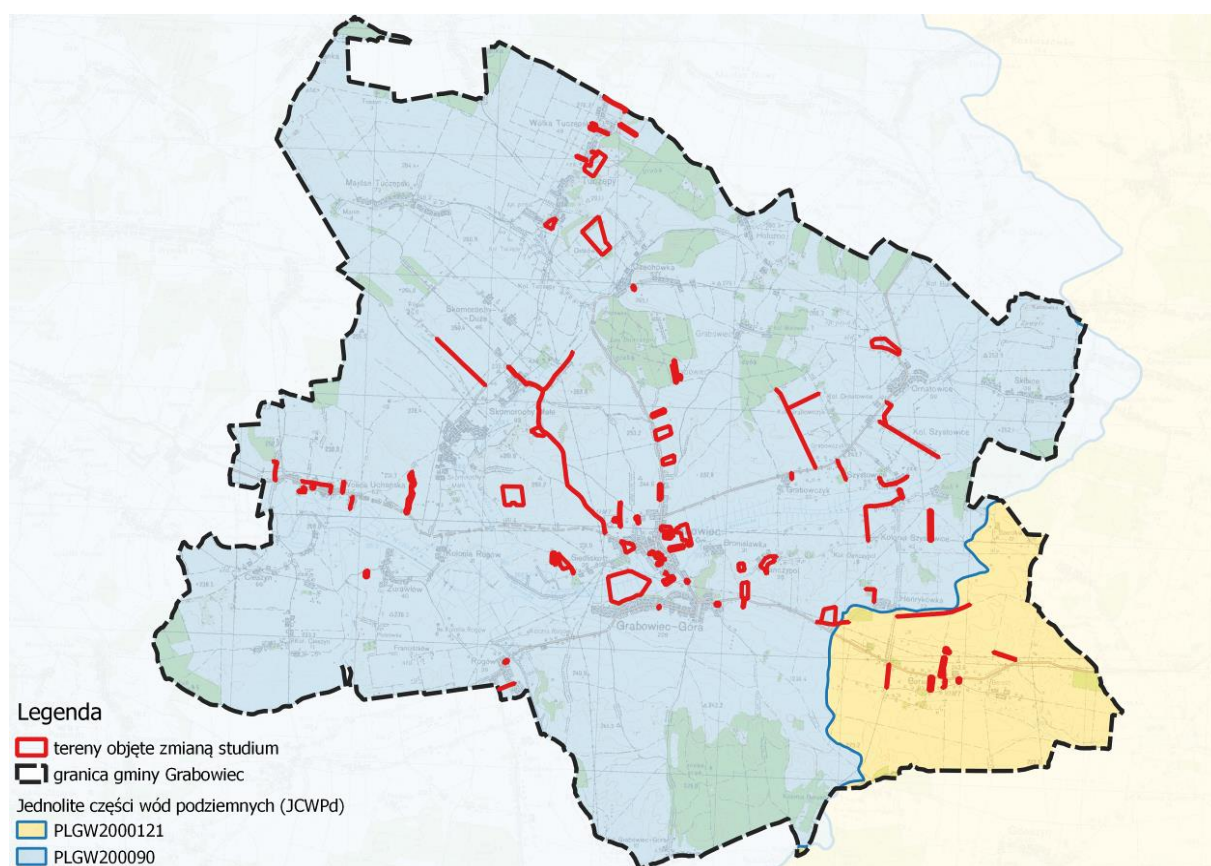

(JCWPd): PLGW200090 (nr 90) i PLGW2000121 (nr 121). Większość obszarów analizy zlokalizowana jest na terenie PLGW200090. Jedynie obszary z zał. nr 23, 24, 25 oraz część z zał. nr 28 i 27 leżą w zasięgu PLGW2000121.

JCWPd nr 90 ma powierzchnię 4901 km². Strefa aktywnej wymiany wód w obrębie kredy górnej sięga 100–150 m p.p.t. Z tą strefą związane są użytkowe poziomy wodonośne.

JCWPd nr 121 ma powierzchnię 3036,4 km². Posiada dwa piętra wodonośne – czwartorzędowe oraz kredowe. Miąższość czwartorzędowej warstwy wodonośnej waha się od 5,5 m do 71,5 m, natomiast trzeciorzędowej od 0,1 m do 256 m. Krążenie wód podziemnych odbywa się systemem połączonych szczelin. Zwierciadło wód podziemnych analizowanego obszaru na przeważającym terenie ma charakter swobodny. W dolinach rzek, gdzie brak jest utworów izolujących poziom kredowy, występuje w łączności hydraulicznej z poziomem czwartorzędowym.

Obszar Gminy Grabowiec leży w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 407 Niecka Lubelska (Chełm-Zamość).

Ryc. 33 Jednolite części wód podziemnych

Gmina Grabowiec znajduje się również w granicach GZWP nr 407 Niecka Lubelska (Chełm-Zamość). Jest to górnokredowy, porowo-szczelinowy zbiornik mający powierzchnię 9051 km² i zwierciadło wody zalegające na poziomie od 15 do 50 m p.p.t. Jego szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 1 099 600 m³/d. GZWP nr 407 Niecka Lubelska w części południowej (wyżynnej), w zasięgu której położona jest gmina Grabowiec, charakteryzuje się brakiem izolacji poziomu głównego piętra użytkowego, stąd dominuje tutaj intensywne zasilanie infiltracyjne, którego wartość osiąga nawet 30–35%. Istotną rolę w zasilaniu pełni nadkład lessowy. Z uwagi na odkryty charakter zbiornika w szczególności w jego centralnej i południowej części jest on narażony na infiltrację zanieczyszczeń. Ich głównym źródłem są tereny nieskanalizowane, oczyszczalnie ścieków, magazyny paliw, składowiska odpadów, drogi i linie kolejowe, fermy hodowlane oraz obszary

intensywnej produkcji rolniczej. Wyznaczony więc został obszar ochronny zbiornika o powierzchni ok. 7458 km². Zgodnie z Informatorem PSH wydanym w 2017 roku został on podzielony na 4 podobszary:

- A – tereny bardzo podatne na zanieczyszczenie, czas przepływu wody z powierzchni terenu do poziomu wodonośnego wynosi <5 lat. Obejmuje tereny płytkiego występowania utworów szczelinowych, gdzie zbiornik wód podziemnych jest praktycznie pozbawiony izolacji od powierzchni terenu;
- B – tereny podatne na zanieczyszczenie, czas przepływu wody wynosi 5–25 lat. Poziom zbiornikowy występuje pod nieprzepuszczalnymi osadami czwartorzędu, których miąższość jest stosunkowo niewielka i nie zapewnia wystarczającej izolacji zbiornika;
- C – obszary miejskie, do tego podobszaru włączono tereny położone w obrębie miast: Włodawa, Łęczna, Chełm, Rejowiec, Krasnystaw, Zamość, Tomaszów Lubelski, Hrubieszów;
- D – strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, które aktualnie obowiązują na obszarze GZWP nr 407.

Podobszar A zajmuje doliny cieków m.in. Kalinówki i Wolicy. Do podobszaru B zaliczono większą część obszaru Gminy Grabowiec, poza dolinami rzecznyymi.

Stan wód podziemnych

Gmina leży na pograniczu dwóch jednolitych części wód podziemnych (JCWPd): PLGW200090 (nr 90) i PLGW2000121 (nr 121). Charakterystykę JCWPd przedstawia poniższa tabela.

Tab. 2. Charakterystyka jednolitych części wód podziemnych na obszarze opracowania

Kod	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Cele środowiskowe	Odstępstwo	Termin
PLGW200090	dobry	dobry	dobry stan chemiczny i ilościowy	nie	-
PLGW2000121	dobry	dobry		nie	-

Charakterystyka stanu wód podziemnych GZWP 407 z podziałem na piętro kredowe i czwartorzędowe została przedstawiona w opracowaniu PSH *Dodatek do „Dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia stref ochronnych GZWP nr 407 (Chełm – Zamość) w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 407 Niecka lubelska (Chełm – Zamość)*. Analizę przeprowadzono w oparciu o dane z lat 1975–2015 w różnych punktach monitoringowych. Stwierdzono, że wody podziemne zbiornika kredowego są generalnie dobrej jakości. W większości przypadków wody te spełniają kryteria stawiane wodom przeznaczonym na cele pitne. Miejscami obserwuje się przekroczenia takich parametrów jak żelazo, mangan i amoniak, jednak ich podwyższone stężenia mają genezę geogeniczną i nie wskazują na zanieczyszczenia antropogeniczne z powierzchni terenu. Zbliżona jest charakterystyka wód piętra czwartorzędowego. Antropogeniczne zanieczyszczenia wód, objawiające się m.in. podwyższoną zawartością azotanów, siarczanów i chlorków, mają charakter punktowy i dotyczą pojedynczych studzien. Podwyższenie wartości niektórych elementów fizykochemicznych, w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych, skutkuje jednak obniżeniem klasy jakości, a w efekcie słabym stanem chemicznym w około 1/5 badanych punktów. Nie stwierdzono tu jednak wyraźnego wpływu działalności antropogenicznej o znaczeniu ponadlokalnym.

Głębokość występowania głównego poziomu wodonośnego, typ naturalnej izolacji oraz jej miąższość, a także rodzaj ognisk zanieczyszczeń i intensywność ich oddziaływania są najważniejszymi czynnikami wpływającymi na ocenę zagrożenia wód podziemnych. W rejonie opracowania został on uznany przeważnie za niski, jednak miejscowo średni (rejon obszarów nr 15), bardzo wysoki (częściowo obszary w centrum Grabowca nr 9, 10, 12, 13, 14, 17, 20, 26, 29 oraz w zachodniej części gminy nr 1, 2, 7, 30), wysoki (obszary w miejscowości Rogów – nr 8).

7.6. Klimat i powietrze

Obszar Gminy Grabowiec zlokalizowany jest w lubelsko-zamojskiej dzielnicy klimatycznej, charakteryzującej się dominacją wpływów kontynentalnych. Duży wpływ na klimat analizowanego terenu ma rzeźba terenu, głębokość zalegania wód gruntowych oraz obecność szaty roślinnej (głównie kompleksów leśnych). Cyrkulacja powietrza, zdominowana jest przez napływające masy powietrza polarno-morskiego oraz polarno-kontynentalnego. Stosunkowo rzadko napływa tu powietrze arktyczne oraz zwrotnikowe.

Średnie temperatury powietrza wahają się od 7,0–7,3°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec o temperaturze +17 do +18°C, najchłodniejszym - styczeń z temperaturą -4,0 do -5,0°C. Roczna amplituda temperatur wynosi >22°C. Na analizowanym terenie zimy są chłodne, trwają długo >90 dni, natomiast najniższa średnia dobową temperatura w roku to -29°C.

Średnia opadów atmosferycznych na terenie gminy Grabowiec waha się pomiędzy 550 a 750 mm. Okresem kiedy deszcze występują najrzadziej są miesiące zimowe, głównie luty i marzec, natomiast najwięcej opadów notuje się w czerwcu (ponad 90 mm). Okres zalegania pokrywy śnieżnej jest zróżnicowany od 80–100 dni. Okres bezprzymrozkowy waha się od 132–160 dni. Negatywną cechą klimatu jest występowanie przymrozków gruntowych, które pojawiają się między 30 września a 5 października oraz między 20 a 30 kwietnia.

Obszar gminy leży w obrębie lubelskiego pasa gradowego (III strefa zagrożenia), co stanowi zagrożenie dla plonów (16–20% ryzyka plonów). Burze gradowe najczęściej pojawiają się w lipcu i sierpniu.

Na analizowanym terenie występują wiatry zachodnie oraz w mniejszym udziale wschodnie.

Obszar gminy charakteryzuje się najmniejszym zachmurzeniem w Polsce. Średnia, roczna wartość zachmurzenia waha się od 6,3–6,6 (w 11-stopniowej skali pokrycia nieba). Natomiast maksymalne usłonecznienie osiąga 46–50% usłonecznienia względnego i ma ono miejsce na przełomie sierpnia i września, a najniższe występuje w listopadzie i styczniu.

W okresie wegetacyjnym średnia wartość usłonecznienia względnego wynosi 46%.

Stan powietrza

W raporcie za 2021 rok Główny Inspektorat Ochrony Środowiska opublikował wyniki monitoringu stężenia substancji mających wpływ na stan powietrza. Zgodnie z przyjętą metodyką województwo lubelskie zostało podzielone na 2 strefy: aglomerację Lubelską oraz strefę lubelską (obejmującą pozostały obszar województwa). Gmina Grabowiec została zaliczona do strefy lubelskiej.

Na podstawie przeprowadzonego monitoringu i analizy pozyskanych danych w strefie lubelskiej wytypowano dwie substancje, dla których poziom dopuszczalny lub docelowy został przekroczony według kryteriów ochrony zdrowia (BaP oraz PM_{2,5}) i określono dla tych zanieczyszczeń klasę odpowiednio C i C1. Pozostałe substancje mieściły się w normach i zaliczono je do klasy A.

Tab. 3. Ocena jakości powietrza w strefie lubelskiej za rok 2021 – kryterium ochrony zdrowia (źródło: GIOŚ, 2022)

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5
Strefa lubelska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	C1

źródło: GIOŚ 2022, Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim za 2021 r.

W przypadku oceny jakości powietrza według kryteriów ochrony roślin, w 2021 roku w strefie lubelskiej normy nie zostały przekroczone.

Tab. 4. Ocena jakości powietrza w strefie lubelskiej za rok 2021 – kryterium ochrony roślin (źródło: GIOŚ, 2022)

Nazwa strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń		
	SO ₂	NO _x	O ₃
Strefa lubelska	A	A	A

źródło: GIOŚ 2022, Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim za 2021 r.

7.7. Walory krajobrazowe

Gminę Grabowiec cechuje krajobraz rolniczy. Dominują tu otwarte przestrzenie zajęte przez pola orne. W dolinach rzecznych występują stosunkowo nieduże obszary użytków zielonych. Niewielkie kompleksy leśne pokrywają zdecydowanie mniejsze powierzchnie. Tereny opracowania zajmują zróżnicowane obszary pod względem walorów krajobrazowych. Część z nich zlokalizowana jest w obrębie lub w sąsiedztwie wykształconych struktur osadniczych, a część zajmuje obszary typowo rolnicze. Wyższe walory krajobrazowe posiadają obszary zlokalizowane w sąsiedztwie dolin rzecznych.

W zachodniej części gminy mieści się Skierbieszowski Park Krajobrazowy wraz z otuliną. W ich zasięgu znajdują się obszary z zał. nr 1, 2, 3, 7, 30.

Na terenie gminy występują zabytki. Zalicza się do nich dawne budynki podworskie wraz z okalającymi niewielkimi zadrzewieniami w byłych parkach, kościół parafialny w Grabowcu oraz cmentarze grzebalne. Ważne znaczenie w krajobrazie gminy mają również pozostałości parków podworskich. W bezpośrednim sąsiedztwie obszarów objętych IV zmianą studium w miejscowości Wolica Uchańska znajduje się cmentarz wojenny z I wojny światowej wpisany do rejestru zabytków pod nr A/1525 z 07.10.1937 r. W granicach zmiany studium zlokalizowane są następujące zabytki nieruchome wpisane do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (WEZ):

- Park dworski w Grabowczyku,
- Cmentarz prawosławny „nowy” w Bereściu,
- Założenie dworsko-ogrodowe w Siedlisku,
- Założenie dworsko-ogrodowe w Ostkowie.

Do obiektów dysharmonijnych w rejonie obszarów opracowania należą wysokie silosy, napowietrzne linie elektroenergetyczne, maszty telefonii komórkowej.

Fot. 3 Linia elektroenergetyczna w granicach obszaru opracowania

Fot. 4 Maszt telefonii komórkowej w sąsiedztwie obszaru opracowania

Fot. 5 Silosy na zboże w granicach opracowania

7.8. Różnorodność biologiczna

7.8.1. Szata roślinna

Gmina Grabowiec leży na pograniczu strefy lasów mieszanych z udziałem buka i jaworu oraz strefy leśno-stepowej ze świetlistymi dąbrowami. Wyjątkowo atrakcyjne walory obszaru spowodowały utworzenie w gminie Grabowiec rezerwatu stepowego „Rogów” (pow. 1 ha) - poza terenem opracowania.

Gmina Grabowiec, zgodnie z regionalizacją geobotaniczną Matuszkiewicza, położona jest w następującej jednostce:

- Dział Wyżyn Południowopolskich (C)
  - Kraina Rostoczańska (C.9.)
    - Okręg Izbicko – Tomaszowski (C.9.3.)
      - Podokręg Starozamojski – Grabowiecki (C.9.3.a.)¹

Ze względu na bardzo dobre warunki rolnicze, prawie cały obszar gminy zajmują tereny rolnicze. Występują tu jedynie niewielkie kompleksy leśne. Gmina charakteryzuje niską lesistością. Dolinom rzecznych oraz stawom towarzyszą zbiorowiska łąkowo-szuwarowe. Część obszarów objętych zmianą studium zajmują pola uprawne. Zabudowaniom towarzyszy roślinność synantropijna.

7.8.2. Fauna

Większość występujących w rejonie opracowania gatunków zwierząt związana jest z otwartymi terenami pól. Na terenach obejmujących zbiorniki wodne oraz doliny rzeczne może występować fauna związana ze środowiskiem typowo wodnym (płazy, owady, ryby). Na obszarach zlokalizowanych w granicach lub w niewielkiej odległości od lasów (lub zwartych zadrzewień) prawdopodobne jest występowanie zwierząt leśnych.

---

¹ Matuszkiewicz W. Potencjalna roślinność Polski. PWN. Warszawa 2008 r

W prowadzonych na terenie Gminy Grabowiec badaniach fauny na potrzeby lokalizacji farm wiatrowych zidentyfikowano m.in.: żerowiska ptaków szponiastych, dwa gniazda bociana białego (*Ciconia ciconia*), w miejscowości Bereść. Ponadto stwierdzono, że w okresie przelotów tereny rolne mogą być miejscem koncentracji czajek (*Vanellus vanellus*), szpaków (*Sturnus vulgaris*) czy grzywaczy (*Columba palumbus*).

7.9. Powiązania przyrodnicze analizowanych obszarów z otoczeniem

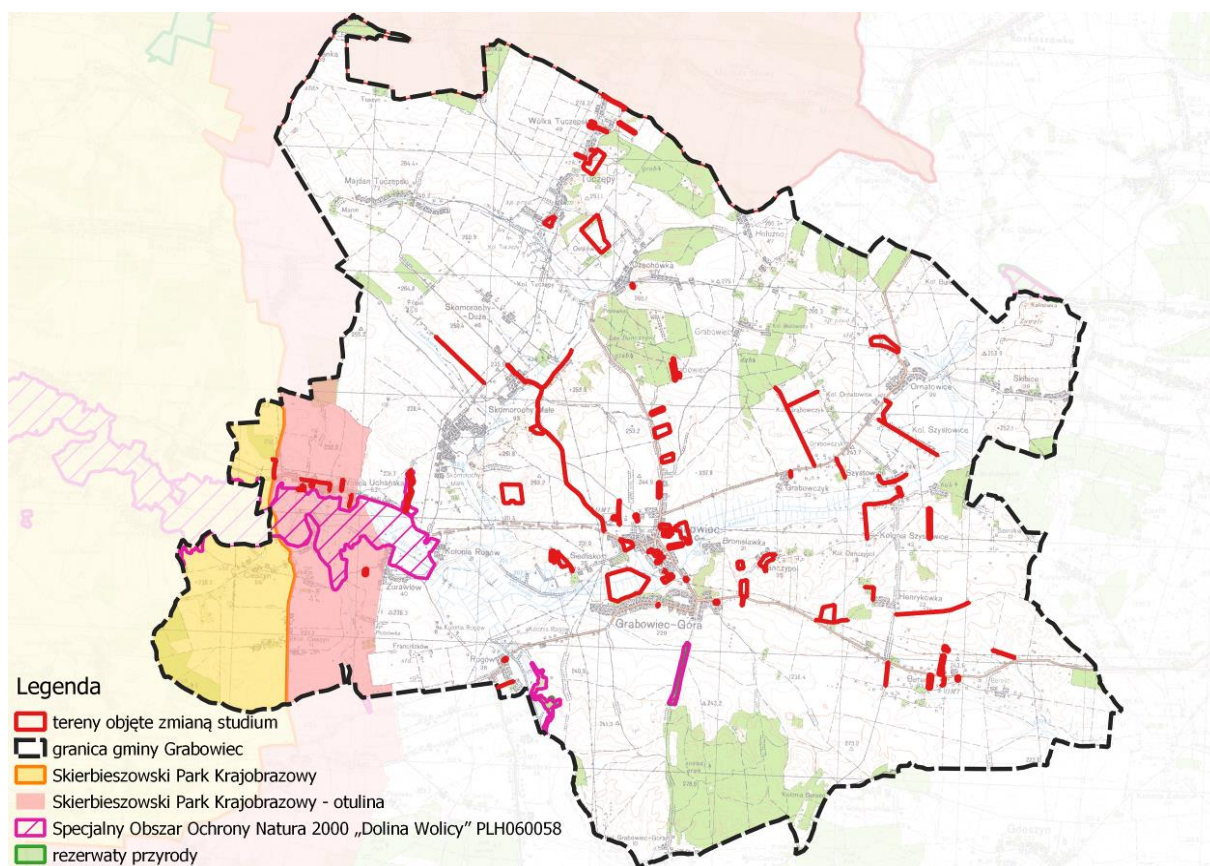
7.9.1. Obszary i obiekty przyrodnicze prawnie chronione

W granicach gminy występują obiekty i obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody. Są to:

- pomniki przyrody
- rezerваты przyrody:
  - Wygon Grabowiecki;
  - Rogów;
- Obszary Natura 2000:
  - PLH060058 Dolina Wolicy;
  - PLH060027 Wygon Grabowiecki;
  - PLH060062 Rogów.
- Skierbieszowski Park Krajobrazowy.

Ponadto w granicach gminy planowane jest powiększenie Grabowiecko-Strzeleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Część obszarów objętych IV zmianą studium (poza terenami w obrębie ewidencyjnym Bereść) jest położona w granicach projektowanego obszaru chronionego krajobrazu.

Teren nr 1 częściowo znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego, ponadto tereny z obszarów nr 2, 7 oraz 30 mieszczą się w otulinie Parku. W granicach Obszaru Natura 2000 zlokalizowany jest obszar nr 3 (w całości) oraz obszar nr 30 (częściowo).

Ryc. 34 Obszary opracowania na tle form ochrony przyrody

Skierbieszowski Park Krajobrazowy jest położony na terenie gmin: Izbica, Kraśniczyn, Krasnystaw, Grabowiec, Miączyn, Sitno, Stary Zamość i Skierbieszów. Powierzchnia Parku wynosi 35 363 ha, a jego otuliny 12 625 ha. Celem powołania Parku jest zachowanie unikatowych walorów przyrodniczych, historycznych, kulturowych i krajobrazowych Działów Grabowieckich, najwyższej części Wyżyny Lubelskiej (190–313 m n.p.m.) oraz mozaiki siedlisk muraw kserotermicznych i lasów bukowych przy północno-wschodniej granicy ich gromadnego występowania z charakterystyczną florą i fauną. Głównym walorem krajobrazu Skierbieszowskiego Parku Krajobrazowego jest falisto-pagórkowata rzeźba terenu z systemem głębokich wąwozów, wytworzonych w grubej – miejscami na kilkanaście metrów, warstwie lessu, pokrywających niemal cały Park. Obowiązujące na terenie Parku zakazy i nakazy określa Uchwała Nr XLIV/644/2018 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 8 października 2018 r (Dz. Urz. Woj. Lub. 2018 poz. 4869).

Specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Wolicy (PLH060058), obejmuje powierzchnię 938,28 ha i składa się z trzech powiązanych funkcjonalnie enklaw. W dolinie przeważają różne typy zbiorowisk łąkowych. W miejscach o mniejszej wilgotności występują świeże łąki użytkowane ekstensywnie z rajgrasem wyniosłym (*Arrhenatherum elatius*), złocieniem właściwym (*Leuanthemum vulgare*), komonicą zwyczajną (*Lotus corniculatus*), bodziszkiem łąkowym (*Geranium pratensis*) i in. w miejscach wilgotniejszych występują, zajmujące znaczną część obszaru, łąki ze związku *Calthion palustris*. Niewielkie fragmenty doliny zajmują zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) z trzęślicą modrą (*Molina coerulea*) czarcikęsem łąkowym (*Succisa pratensis*), wierzbą rokitą (*Salix rosmarinifolia*), w sąsiedztwie których występuje ubogie *Caricetum davalianae* z turzycą davalla (*Carex davaliana*), turzycą żółtą (*Carex flava*) i kruszczykiem błotnym (*Epipactis palustris*). W starorzeczach wykształca się zbiorowisko z osoką aloesowatą (*Stratiotes aloides*), grążelem żółtym

(*Nuphar luteum*), żabiściegiem pływającym (*Hydrocharis morsus-ranae*) i rzęsami (*Lemna sp.*). Niewielkie powierzchnie zajmują łągi olszowo-jesionowe (*Fraxino-Alnetum*). W drzewostanie dominuje olcha czarna (*Alnus glutinosa*), w podszycie przeważnie bez czarny (*Sambucus nigra*), natomiast w runie występują gatunki nitrofilne, głównie pokrywa zwyczajna (*Urtica dioica*) i podagrycznik pospolity (*Aegopodium podagraria*), niekiedy także nawłóć późna (*Solidago gigantea*). Na terenie obszaru stwierdzono występowanie czterech typów siedlisk z Zał. I Dyrektywy Siedliskowej oraz trzech gatunków zwierząt i jednego gatunku roślin z Zał. II Dyrektywy Siedliskowej. Ponadto w obszarze występuje bocian biały, wymieniany w Zał. I Dyrektywy Ptasiej.

7.9.2. Korytarze ekologiczne

Mapa przebiegu korytarzy ekologicznych na obszarze Polski została opracowana w dwóch etapach przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego:

- etap I (2005 r.) - na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków;
- etap II (2011 r.) we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) opracowano kompletną mapę korytarzy istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

W zaprojektowanej sieci korytarzy ekologicznych (w koncepcji z 2011 r.) wyróżniono 7 korytarzy głównych. Każdy z korytarzy głównych posiada korytarze uzupełniające łączące wszystkie leżące w danym regionie cenne obszary siedliskowe. Przez teren gminy przebiega korytarz wyżynny – Zamojszczyzna (KW – 1A), obejmujący północne tereny gminy (poza obszarami opracowania).

Lokalne korytarze ekologiczne, objęte ochroną planistyczną zgodnie z *Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego*, tworzą przede wszystkim: dolina rzeki Wolicy i jej dopływ – Kalinówka oraz towarzyszące im zbiorowiska roślinne (rejon obszarów opracowania w dolinie Kalinówki, w granicach i sąsiedztwie Obszaru Natura 2000 Dolina Wolicy). Ponadto funkcje mikrowęzłów ekologicznych pełnią enklawy siedlisk naturalnych i półnaturalnych tj.: oczka wodne, mokradła, miedze, kępy drzew i zadrzewień śródpolnych.

8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

8.1. Gospodarka wodno-kanalizacyjna

Zgodnie z danymi GUS w 2021 roku długość czynnej sieci wodociągowej w Gminie Grabowiec wynosiła 23,5 km. W sieć wodociągową wyposażone są miejscowości: Grabowiec, Góra Grabowiec, Bronisławka, Tuczępy, Wólka Tuczępska, Skibice, Ornatowice i Szystowice. W 2021 roku z sieci wodociągowej korzystało 41,2% mieszkańców gminy. Na terenie gminy znajdują się dwie stacje wodociągowe w Górze Grabowiec i Wólce Tuczępskiej.

Gmina Grabowiec nie posiada sieci kanalizacyjnej w związku z powyższym na terenie gminy występuje problem odprowadzania ścieków. W 2015 roku na terenie gminy funkcjonowało 35 małych przydomowych oczyszczalni ścieków. Ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych i wywożone do gminnej oczyszczalni w Skierbieszowie i Nielew. Stąd też jednym z zadań priorytetowych dla gminy Grabowiec jest regulacja gospodarki wodno-ściekowej, która przyczyni się do poprawy jakości wód powierzchniowych oraz będzie stanowić ochronę środowiska wodno-gruntowego.²

Podstawowymi zagrożeniami dla jakości wód powierzchniowych na terenie Gminy Grabowiec są:

- wody opadowe, w szczególności te zawierające niepożądane związki chemiczne pochodzące z przemysłu i transportu,
- ścieki zawierające pestycydy powstałe podczas zabiegów ochrony roślin,
- ścieki bytowo-gospodarcze z budynków mieszkalnych,
- ścieki z mycia maszyn i urządzeń technologicznych stosowanych w rolnictwie.
- usuwanie i nie tworzenie nowych pasów roślinności brzegowej na rzecz powiększenia powierzchni upraw rolnych,
- zaśmiecanie dolin rzecznych.

Nieuregulowana gospodarka wodno-kanalizacyjna jest jednym z podstawowych problemów ekologicznych gminy. Ogólny brak kanalizacji sanitarnej, nieszczelne ziemne zbiorniki oraz odprowadzenie nieoczyszczonych ścieków do gruntu czy wód powierzchniowych stanowi główne źródło skażenia gleby i wód.

8.2. Zagrożenie powodziowe

Dla obszaru gminy Grabowiec zostały sporządzone mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego w ramach Informatycznego Systemu Osłony Kraju (ISOK). W obszarze IV zmiany studium fragment terenu wód powierzchniowych oznaczony symbolem KD3 w miejscowości Skomorochy Duże oraz W3 w miejscowości Tuczępy znajduje się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, opracowanym przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej. We wskazanym obszarze szczególnego zagrożenia powodzią należy uwzględnić zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z uzyskanych pozwoleń dotyczących zagospodarowania obszaru szczególnego zagrożenia powodzią.

W gminie mogą mieć również miejsce lokalne podtopienia podczas wiosennych roztopów i letnich ulew, na obszarach o płytkim zaleganiu wód gruntowych lub na terenach bezodpływowych.

8.3. Zanieczyszczenie powietrza

Na obszarze gminy Grabowiec największym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest ruch samochodowy, emisja toksycznych substancji z indywidualnych kotłowni, a także napływające zanieczyszczenia z sąsiednich terenów.

Ruch samochodowy i związane z nim zanieczyszczenia powietrza dotyczą głównie dróg o dużym jego natężeniu. W przypadku Grabowiec jest to sieć dróg powiatowych. W wyniku spalania paliw do atmosfery przedostają się m.in. tlenek węgla i tlenki azotu.

Emisja toksycznych substancji z indywidualnych kotłowni związana jest z sezonem grzewczym. Na terenie gminy Grabowiec większość gospodarstw indywidualnych jest opalana

---

² Strategia Rozwoju Gminy Grabowiec Na Lata 2015-2025

węglem lub drewnem, co powoduje znaczną emisję do atmosfery w sezonie grzewczym takich substancji jak dwutlenek węgla, tlenki azotu, tlenki siarki, benzo(a)piren, pył zawieszony PM_{2,5} i PM₁₀. Na terenie gminy brak jest zbiorczych systemów ciepłowniczych.

Reasumując, do głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza w rejonie opracowania należą:

- emisja paliwa używanego do ogrzewania domów,
- emisja komunikacyjna,
- w strefie lubelskiej główny udział ma emisja z rolnictwa (uprawy).

8.4. Zagrożenia dla gleb

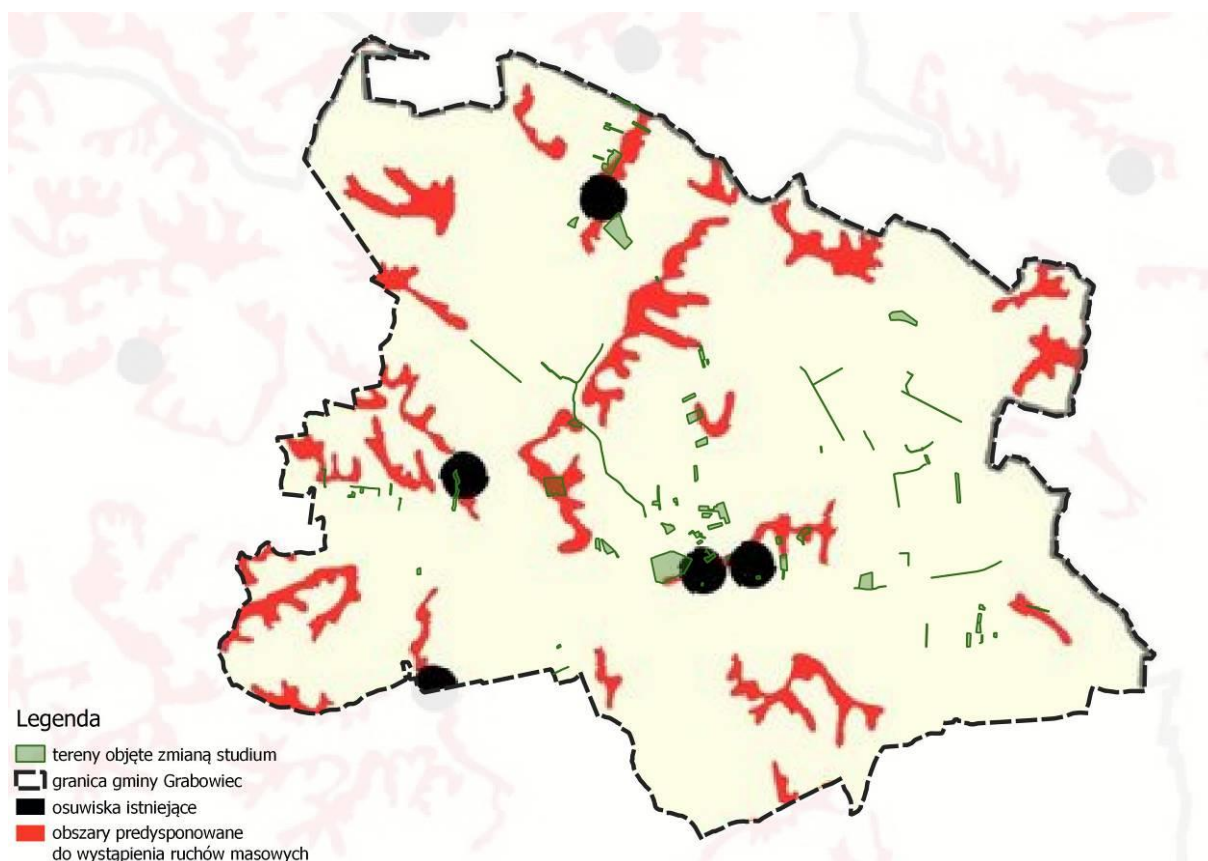
Gleby na niezalesionych stokach są narażone na wzmożoną erozję wodną i wietrzną, co stanowi istotny problem dla rolnictwa. Erozji gleb na tym terenie sprzyjają obecność wąwozów i dolin o stromych zboczach oraz znaczna podatność gleb na rozmywanie. Gleby wytworzone na utworach lessowych posiadają bardzo niską odporność i podlegają znacznej degradacji. Obniżenie wartości gleb jest również następstwem działalności antropogenicznej: niewłaściwej uprawy roli i niekorzystnej struktury upraw. Erozja często potęgowana jest poprzez niewłaściwe działania agrotechniczne. Zagrożenie może stanowić również intensywne nawożenie pól, co powoduje przedostawanie się zbyt dużej ilości substancji do gleb oraz brak uregulowanej gospodarki wodno-ściekowej na terenach zabudowanych.

8.5. Zagrożenie osuwiskowe

Utwory lessowe budujące strefę przypowierzchniową są również przyczyną procesów osuwiskowych. O narażeniu na ruchy masowe decydują uwarunkowania geomorfologiczne, tj. wysoczyzna lessowa porożciniana przez liczne doliny erozyjne i wąwozy lessowe oraz duża wrażliwość osadów lessowych na zmiany wilgotności. U podstawy skarp można zaobserwować koluwia powstałe w wyniku licznych obrywów, spełzywań lub innych form osuwiskowych.

W 2006 r. Państwowy Instytut Geologiczny rozpoczął realizację projektu Systemu Osłony Przeciwośuwiskowej. Projekt, realizowany z inicjatywy Ministra Środowiska, ma wspomóc starostów w skutecznym wypełnianiu obowiązków związanych z prowadzeniem rejestru osuwisk, nałożony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi (Dz. U. 2007 Nr 121 poz. 840). Zgodnie z *Przeglądową mapą osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w województwie lubelskim*, na obszarze gminy Grabowiec występują tereny predysponowane do wystąpienia ruchów masowych, a także istniejące osuwiska, które swoim zasięgiem obejmują analizowane obszary. Są to ogólne i wstępne informacje o możliwej predyspozycji obszarów (wynikającej głównie z budowy geologicznej i morfologii) do rozwoju ruchów masowych, nie potwierdzone zwiadem terenowym, dlatego nie można ich wykorzystywać przy sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego.

Aktualnie *Przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w województwie lubelskim* to jedyne dostępne źródło dotyczące obszarów osuwiskowych w gminie.

Ryc. 35 Obszary predysponowane do osuwania się mas ziemnych wg Przeglądowej mapy osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w województwie lubelskim (<https://www.pgi.gov.pl/osuwiska/123/projekty/sopo-1>)

Na terenie gminy dalszy rozwój ruchów masowych może nastąpić w rejonach najbardziej podatnych na procesy geodynamiczne. Ryzyko powstania osuwisk na terenach zagrożonych będzie się zwiększać w sytuacjach wystąpienia nawałnych lub długotrwałych opadów atmosferycznych, erozji wąwozowej lub nieprzemyślanej działalności człowieka (podcięcie lub sztuczne dodatkowe nawodnienie zbocza).

8.6. Hałas

Klimat akustyczny na obszarze gminy Grabowiec i obszarach opracowania warunkują takie czynniki, jak natężenie ruchu samochodowego i jakość sieci drogowej, w mniejszym stopniu – ilość i zagęszczenie zabudowy oraz występowanie zakładów usługowych, przemysłowych czy terenów rekreacyjnych.

Istotnym źródłem hałasu na terenie gminy może być ruch samochodowy odbywający się na drogach powiatowych. Pewne zagrożenie mogą stwarzać również drogi gminne. Poza wymienionym źródłem hałasu, na terenie gminy nie ma innych istotnych źródeł, które mogą przyczynić się do przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu. Na klimat akustyczny obszarów opracowania lokalnie wpływają zadrzewienia i zakrzewienia leśne.

8.7. Gospodarka odpadami

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują

mieszkańcy, zajmuje się przedsiębiorca wybrany w drodze przetargu nieograniczonego. Odpady odbiera i informacji udziela spółka EKOMEGA Zamość. W gminie funkcjonuje system selektywnego zbierania odpadów oraz system odbioru odpadów komunalnych. Odbierane są odpady z podziałem na: niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, tworzywa sztuczne, szkło opakowaniowe białe i kolorowe, papier i tekstura, bioodpady „kuchenne”, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe, popiół.

Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubelskiego gmina Grabowiec należy do regionu Zamość. Punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych dla gminy mieści się w Grabowcu. Na terenie gminy nie ma czynnego składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych. Szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na obszarze gminy określa Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Grabowiec.

Zagrożenie dla środowiska może stanowić incydentalne powstawanie tzw. „dzikich wysypisk śmieci”, stanowiących nielegalne miejsca magazynowania, bądź składowania odpadów.

8.8. Zagrożenia dla form ochrony przyrody

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Wolicy ustanowiono plan zadań ochronnych. Zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 24 listopada 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Wolicy PLH060058 [Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z 2014r. Poz. 3984] do istniejących zagrożeń dla przedmiotów ochrony należą:

- zmiana składu gatunkowego (sukcesja),
- eutrofizacja (naturalna),
- zaniechanie / brak koszenia,
- obce gatunki inwazyjne,
- modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie,
- eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania,
- odpady, ścieki.

Do potencjalnych zagrożeń zaliczono:

- nawożenie /nawozy sztuczne/,
- zalesianie terenów otwartych,
- zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie,
- obce gatunki inwazyjne,
- koszenie / ścinanie trawy,
- poszukiwanie i wydobycie ropy lub gazu,
- sztuczne plantacje na terenach otwartych (drzewa nierodzące),
- wycinka lasu,
- obce gatunki inwazyjne,
- usuwanie osadów (mułu...),
- zmiana składu gatunkowego (sukcesja),
- antagonizm ze zwierzętami introdukowanymi (w przypadku Różanki).

Działania ochronne wskazane w planie zadań ochronnych nie dotyczą obszarów objętych IV zmianą Studium w Grabowcu.

8.9. Bariery antropogeniczne dla powiązań ekologicznych

Barierami antropogenicznymi dla powiązań ekologicznych na obszarze gminy Grabowiec są drogi powiatowe, a także w mniejszym stopniu drogi gminne. Ograniczeniem dla migracji roślin i zwierząt wzdłuż lokalnych korytarzy ekologicznych jest również zwarta zabudowa w centrach miejscowości oraz wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych.

W celu minimalizowania zagrożeń dla powiązań ekologicznych uznaje się za sprawę priorytetową zachowanie drożności korytarzy ekologicznych. Istotne jest ograniczenie zabudowy dolin rzecznych, wprowadzania obiektów kubaturowych na terenach pełniących wyłącznie funkcje ekologiczne (lasy, rozległe otwarte kompleksy łąk i pól). Niedopuszczalne jest grodzenie w obrębie koryt rzecznych.

9. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Projekt zmiany studium zakłada rozwój przestrzenny z poszanowaniem i ochroną zasobów przyrodniczych. Niemniej jednak wzrost gospodarczy gminy Grabowiec możliwy jest m.in. poprzez wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych.

Dokument wprowadza tereny lokalizacji obiektów produkcyjnych - farmy fotowoltaiczne lub biogazownie - PE3 i tereny potencjalnego rozwoju funkcji przemysłowej - P,S,B,U3, na których mogą w przyszłości powstać obiekty zagrażające środowisku przyrodniczemu oraz wpływać negatywnie na zdrowie i życie ludzi. W ich obrębie znajdują się pola uprawne, użytki zielone lub zadrzewienia i zakrzewienia. Teren nr 30 znajduje się w granicach Obszaru Natura 2000 Dolina Wolicy PLH060058, co może generować ryzyko powstawania negatywnych oddziaływań na przedmioty jego ochrony. Na obecnym etapie nie można jednak przesądzić, w jakim stopniu ustalenia dokumentu dla tych terenów będą miały niekorzystny wpływ na poszczególne elementy środowiska oraz obszar Natura 2000. Studium wyznacza w jego zasięgu zabudowę zagrodową. Studium wyznacza jedynie ramy dla przyszłych przedsięwzięć, których ani rodzaj, ani planowane do zastosowania technologie nie są obecnie znane. **Z uwagi na dopuszczenie w studium możliwości lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych w uchwalanych w przyszłości miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy wyznaczyć strefy ekotonowe stanowiące bufor ochronny od terenów otwartych oraz leśnych w celu zmniejszenia potencjalnego negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze.**

Stan środowiska poszczególnych komponentów na analizowanym terenie (w tym na obszarach PE3 i P,S,B,U3) został szczegółowo omówiony w rozdziale 7.

10. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Gmina Grabowiec cechuje się wysokimi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi. Jest to obszar typowo rolniczy i nie przewiduje się aby w tym aspekcie w najbliższych latach zachodziły istotne zmiany. Możliwa jest zmiana struktury agrarnej (m.in. wielkość powierzchni gospodarstw) oraz rodzaj uprawianych roślin. Na obszarach nieużytkowanych rolniczo będzie postępować sukcesja wtórna. W dolinach rzecznych na skutek zmiennych stanów wód gruntowych oraz dopływu substancji biogennych może stopniowo dochodzić do przekształcania siedlisk. Proces eutrofizacji będzie

dostrzegany również w miejscach zanieczyszczonych ściekami komunalnymi oraz spływami z intensywnie nawożonych pól.

Rozwój zabudowy mieszkaniowej na obszarze gminy przebiega w stosunkowo wolnym tempie. Nie obserwuje się tu intensywnej presji urbanistycznej – zwarta zabudowa występuje głównie w obrębie istniejących już wsi.

Dla obszaru opracowania obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Dokument ten określa sposób gospodarowania oraz kierunki rozwoju na przedmiotowych terenach i na jego podstawie w przypadku nie ustanowienia zmiany studium, będzie następował rozwój przestrzenny gminy, zgodnie z określonymi funkcjami.

11. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W prognozie oddziaływania na środowisko określono rodzaje oddziaływań, jakie mogą zaistnieć w wyniku wprowadzenia ustaleń projektowanego dokumentu. O znaczącym oddziaływaniu na środowisko można mówić w sytuacji naruszenia określonych prawem standardów jakości środowiska (powietrza, wód powierzchniowych, gleb, hałasu, promieniowania elektromagnetycznego itp.). Zgodnie z art. 51. ust. 2. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w prognozie przeanalizowano wpływ ustaleń zmiany studium na zdrowie ludzi oraz poszczególne komponenty środowiska tj.: rośliny, zwierzęta, bioróżnorodność, obszary chronione (w tym obszary Natura 2000), walory krajobrazowe, powierzchnie ziemi, wody podziemne i powierzchniowe, powietrze, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne.

Analizę przeprowadzono z podziałem na poszczególne obszary według numeracji określonej w prognozie. Szczególną uwagę poświęcono terenom, dla których wskazano nowe funkcje. W ramach oceny wyszczególniono sześć typów oddziaływań na środowisko:

ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE – utrzymanie bez zmiany najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego i krajobrazu, w tym zadrzewień, zbiorowisk łąkowych i bagiennych, zwłaszcza w dolinach rzecznych lub modyfikacja zagospodarowania w kierunku zieleni.

BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA – zachowanie istniejącego stanu na obszarach zurbanizowanych i rolniczych, a także nieznaczna modyfikacja obowiązujących kierunków przeznaczenia oraz przekształcenie terenu w kierunku niepowodującym istotnych zmian w środowisku przyrodniczym.

ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE – przypisane obszarom częściowo zabudowanym na których tylko częściowo wyznaczono zabudowę w poprzednich opracowaniach planistycznych lub zabudowanych w niewielkim stopniu.

ODDZIAŁYWANIE POTENCJALNIE NEGATYWNE – przypisane obszarom do tej pory niezabudowanym, dla których zapisy zmiany studium wprowadzają możliwość realizacji zabudowy.

ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE – przypisane nowym obszarom, gdzie wprowadzono zabudowę, która może skutkować powstawaniem ponadnormatywnych oddziaływań.

ODDZIAŁYWANIE ZRÓŻNICOWANE – w zależności od charakteru wprowadzonych kierunków, oddziaływanie pozytywne, negatywne, słabe negatywne, potencjalnie negatywne, bądź brak istotnego oddziaływania.

11.1. Ocena oddziaływania na środowisko poszczególnych obszarów wyznaczonych w projektowanym dokumencie

Tab. 5 Ocena określonych w zmianie studium warunków zagospodarowania terenu

Nr	LOKALIZACJA	STAN ISTNIEJĄCY	USTALENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU - KIERUNEK ZMIANY	OCENA WPŁYWU NA ŚRODOWISKO
Obszar nr 1				
1.	Wolica Uchańska	droga dojazdowa	tereny dróg gminnych - KD3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
Obszar nr 2				
2.	Wolica Uchańska	drogi dojazdowe, zabudowa zagrodowa	tereny zabudowy zagrodowej - MR3, tereny dróg gminnych - KD3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
3.		droga dojazdowa	tereny dróg gminnych - KD3	
4.				
Obszar nr 3				
5.	Wolica Uchańska	zadrzewienia i zakrzewienia	teren zieleni naturalnej – ZN3	ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE zachowanie istniejącego obszaru zieleni w granicach obszaru Natura 2000
Obszar nr 4				
6.	Wólka Tuczępska	pola uprawne, zadrzewienia i zakrzewienia, droga dojazdowa	tereny dróg gminnych - KD3	ODDZIAŁYWANIE POTENCJALNIE NEGATYWNE wprowadzenie dróg na terenach zadrzewionych oraz użytkowanych rolniczo
7.		pola uprawne, zadrzewienia	tereny lokalizacji obiektów produkcyjnych	

			- farmy fotowoltaiczne lub biogazownie - PE3	ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną, które mogą generować ponadnormatywne oddziaływania
8.		pola uprawne	tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej - MU3	ODDZIAŁYWANIE POTENCJALNIE NEGATYWNE wprowadzenie zabudowy na terenach zadrzewionych oraz użytkowanych rolniczo
9.		pola uprawne, zadrzewienia i zakrzewienia		
10.		pola uprawne, droga dojazdowa		
11.		zabudowa zagrodowa, zadrzewienia i zakrzewienia		
12.		pola uprawne, zadrzewienia i zakrzewienia, droga dojazdowa, zabudowa	tereny lokalizacji obiektów produkcyjnych - farmy fotowoltaiczne lub biogazownie - PE3, tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej - MU3, tereny zabudowy zagrodowej – MR3, tereny lasów i dolesień – RL3	ODDZIAŁYWANIE ZRÓŻNICOWANE Oddziaływanie negatywne możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną, które mogą generować ponadnormatywne oddziaływania Oddziaływanie pozytywne zachowanie istniejącego obszaru lasu Brak istotnego oddziaływania Zachowanie istniejącej zabudowy
Obszar nr 5				
13.	Tuczępy	zadrzewienia i zakrzewienia, użytki zielone, ciek, droga dojazdowa	tereny wód powierzchniowych - W3, tereny dróg gminnych - KD3	ODDZIAŁYWANIE ZRÓŻNICOWANE Oddziaływanie pozytywne dla W3 (zachowanie istniejących wód powierzchniowych), brak istotnego oddziaływania dla KD3 (zachowanie istniejącego sposobu użytkowania)
14.		zabytek (Założenie dworsko-ogrodowe w Ostkowie), zadrzewienia i zakrzewienia, pola	tereny zieleni urządzonej - ZP3	ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE

		uprawne		zachowanie istniejącego obszaru zieleni, przekształcenie użytków rolnych w zielen urządzoną
Obszar nr 6				
15.	Skomorochy Małe	droga dojazdowa	tereny dróg gminnych - KD3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
Obszar nr 7				
16.	Żurawłów	zabudowa zagrodowa	tereny zabudowy zagrodowej - MR3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
Obszar nr 8				
17.	Rogów	zabudowa	tereny zabudowy usługowej - U3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
18.		droga dojazdowa	tereny dróg gminnych - KD3	
19.				
Obszar nr 9				
20.	Siedlisko	poła uprawne, zadrzewienia i zakrzewienia, użytki zielone	tereny zabudowy zagrodowej - MR3, tereny zabudowy usługowej – U3	ODDZIAŁYWANIE POTENCJALNIE NEGATYWNE wprowadzenie zabudowy na terenach zadrzewionych oraz użytkowanych rolniczo
21.		założenie dworsko-ogrodowe w Siedlisku, zabudowa zagrodowa, poła uprawne, zadrzewienia		ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE wprowadzenie zabudowy na terenach częściowo zainwestowanych

Obszar nr 10				
22.	Góra Grabowiec	zabudowa	tereny zabudowy usługowej - U3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
Obszar nr 11				
23.	Dańczypol	obiekty rekreacyjne, zadrzewienia i zakrzewienia, droga dojazdowa	tereny zabudowy usługowej - U3, teren zabudowy zagrodowej - MR3	ODDZIAŁYWANIE POTENCJALNIE NEGATYWNE wprowadzenie zabudowy na terenach zadrzewionych
24.		użytki zielone, zakrzewienia	tereny lasów i doleśń - RL3	ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE zachowanie istniejącego obszaru biologicznie czynnego
25.	Bronisławka	pola uprawne	tereny lokalizacji obiektów produkcyjnych - farmy fotowoltaiczne lub biogazownie - PE3	ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną, które mogą generować ponadnormatywne oddziaływania
26.		zabudowa zagrodowa, pola uprawne	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - MN3	ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE wprowadzenie zabudowy na terenach częściowo zainwestowanych
27.	Góra Grabowiec	stacja uzdatniania wody	tereny infrastruktury technicznej - wodociągowej - IW3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
Obszar nr 12				
28.	Grabowiec	pola uprawne, użytki zielone,	tereny lokalizacji obiektów produkcyjnych	

		zabudowa zagrodowa	- farmy fotowoltaiczne lub biogazownie - PE3, tereny zabudowy zagrodowej – MR3	ODDZIAŁYWANIE ZRÓŻNICOWANE
29.		pola uprawne, zabudowa zagrodowa		Oddziaływanie negatywne możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną, które mogą generować ponadnormatywne oddziaływania Brak istotnego oddziaływania Zachowanie istniejącej zabudowy
30.		zabudowa	tereny potencjalnego rozwoju funkcji przemysłowej - P,S,B,U3, tereny zabudowy usługowej – U3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
31.		zabudowa	tereny zabudowy usługowej - U3	
32.				
33.				
34.		nieutwardzone drogi dojazdowe	tereny dróg gminnych - KD3	
35.	Góra Grabowiec	użytki zielone	tereny zabudowy usługowej - U3	ODDZIAŁYWANIE POTENCJALNIE NEGATYWNE wprowadzenie zabudowy na terenach użytków zielonych
36.	Bronisławka	zabudowa, nieużytki	tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej - MU3	ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE wprowadzenie zabudowy na terenach częściowo zainwestowanych
Obszar nr 13				
37.	Grabowiec	zabudowa, droga dojazdowa, pola uprawne	tereny zabudowy usługowej - U3, teren zabudowy zagrodowej – MR3	ODDZIAŁYWANIE ZRÓŻNICOWANE Oddziaływanie słabe negatywne wprowadzenie zabudowy na terenach niezainwestowanych Brak istotnego oddziaływania

				Zachowanie istniejącej zabudowy
Obszar nr 14				
38.	Grabowiec	pola uprawne, zabudowa	tereny potencjalnego rozwoju funkcji przemysłowej - P,S,B,U3	ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną, które mogą generować ponadnormatywne oddziaływania
39.		wybieg dla bydła, użytki zielone	tereny gospodarki rolnej i rybackiej - RPO3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
Obszary nr 15				
40.	Grabowiec	pola uprawne	tereny lokalizacji obiektów produkcyjnych - farmy fotowoltaiczne lub biogazownie - PE3	ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną, które mogą generować ponadnormatywne oddziaływania
41.				
42.				
43.		zabudowa	tereny potencjalnego rozwoju funkcji przemysłowej - P,S,B,U3	ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną, które mogą generować ponadnormatywne oddziaływania
Obszar nr 16				
44.	Grabowiec	pola uprawne	tereny lasów i doleśień - RL3	ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE przekształcenie terenów upraw polowych w obszary zadrzewione
45.		użytki zielone	tereny zabudowy usługowej - U3	ODDZIAŁYWANIE POTENCJALNIE NEGATYWNE

				wprowadzenie zabudowy na terenach użytków zielonych
Obszar nr 17				
46.	Góra Grabowiec	użytki zielone	tereny lokalizacji obiektów produkcyjnych - farmy fotowoltaiczne lub biogazownie - PE3	ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną, które mogą generować ponadnormatywne oddziaływania
47.			tereny gospodarki rolnej i rybackiej - RPO3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
Obszar nr 18				
48.	Czechówka	zabudowa, użytki zielone	tereny zabudowy usługowej - U3	ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE wprowadzenie zabudowy na terenach częściowo zainwestowanych
Obszar nr 19				
49.	Ornatowice	nieużytki	tereny wód powierzchniowych - W3	ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE przekształcenie nieużytków w tereny wód powierzchniowych
Obszar nr 20				
50.	Grabowczyk	drogi dojazdowe	tereny dróg gminnych - KD3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
51.				
52.		zabudowa zagrodowa	tereny zabudowy zagrodowej - MR3	
53.				

Obszar nr 21				
54.	Ornatowice	drogi dojazdowe	tereny dróg gminnych - KD3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
55.	Szystowice			
Obszar nr 22				
56.	Szystowice	pola uprawne	tereny gospodarki rolnej i rybackiej - RPO3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
Obszar nr 23				
57.	Bereść	drogi dojazdowe	tereny dróg gminnych - KD3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
Obszar nr 24				
58.	Bereść	pola uprawne	tereny gospodarki rolnej i rybackiej - RPO3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
59.		cmentarz prawosławny "nowy" w Bereściu, pola uprawne	tereny gospodarki rolnej i rybackiej - RPO3, tereny cmentarzy, miejsc pamięci - Zcz3	ODDZIAŁYWANIE ZRÓŻNICOWANE Oddziaływanie pozytywne dla Zcz3 (zachowanie istniejącego terenu cmentarza), brak istotnego oddziaływania dla RPO3 (zachowanie istniejącego sposobu użytkowania)
60.		pola uprawne	tereny potencjalnego rozwoju funkcji przemysłowej - P,S,B,U3	ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE
61.				

				możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną, które mogą generować ponadnormatywne oddziaływania
62.		droga dojazdowa	tereny dróg gminnych - KD3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
63.		droga dojazdowa, zabudowa, zadrzewienia i zakrzewienia	tereny dróg gminnych - KD3, tereny zabudowy usługowej – U3	ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE wprowadzenie zabudowy na terenach częściowo zainwestowanych
Obszary nr 25				
64.	Bereść	droga dojazdowa	tereny dróg gminnych - KD3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
Obszar nr 26				
65.	Grabowiec	zadrzewienia i zakrzewienia, zabudowa	tereny zabudowy usługowej - U3	ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE wprowadzenie zabudowy na terenach częściowo zainwestowanych
66.		pola uprawne	tereny lokalizacji obiektów produkcyjnych - farmy fotowoltaiczne lub biogazownie - PE3	ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną, które mogą generować ponadnormatywne oddziaływania
67.		drogi dojazdowe	tereny dróg gminnych - KD3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
68.				
69.				
70.				
71.				
	Skomorochy Duże			

Obszar nr 27				
72.	Dańczypol	pola uprawne droga dojazdowa	tereny lokalizacji obiektów produkcyjnych - farmy fotowoltaiczne lub biogazownie - PE3, tereny dróg gminnych - KD3	ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną, które mogą generować ponadnormatywne oddziaływania
Obszary nr 28				
73.	Bereść	drogi dojazdowe	tereny dróg gminnych - KD3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
74.	Henrykówka			
Obszar nr 29				
75.	Szystowice	drogi dojazdowe	tereny dróg gminnych - KD3	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącego zagospodarowania
76.				
77.				
78.		istniejący ciek, zadrzewienia i zakrzewienia	tereny wód powierzchniowych - W3	ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE zachowanie istniejącego cieku
Obszar nr 30				
79.	Wolica Uchańska	użytki zielone, staw	tereny zabudowy zagrodowej - MR3	ODDZIAŁYWANIE POTENCJALNIE NEGATYWNE wprowadzenie zabudowy na terenach użytków zielonych w tym na obszarze Natura 2000

11.2. Ocena oddziaływania ustaleń projektowanego dokumentu na poszczególne komponenty środowiska

Oddziaływanie na ludzi

O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu.

Bezpośredni, ale krótkoterminowy lub chwilowy charakter może mieć uciążliwość akustyczna związana z fazą budowy obiektów na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie. Chwilowe natężenie hałasu może mieć również miejsce w trakcie trwania dostaw i odbiorów towarów na obszarach zabudowy usługowej. Będzie to oddziaływanie o znaczeniu lokalnym. Może ono być skumulowane ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego, na drogach, przy których zlokalizowana jest istniejąca i projektowana zabudowa, na skutek zwiększenia ilości budynków oraz stale rosnącej liczby samochodów. Nie planuje się budowy nowych dróg o dużym natężeniu ruchu. Oznacza to, że potencjalne zwiększenie uciążliwości związanej z hałasem będzie prawdopodobnie mało znaczące. W zapisach studium przyjmuje się, że zasięg stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, wyznaczonych od urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii mieści się w obrębie nieruchomości, na których dopuszczono lokalizowanie tych urządzeń, a co za tym idzie granice tych stref są tożsame z granicami terenów, na których dopuszczone są urządzenia - tereny PE3 i P,S,B,U3, co łagodzi ewentualne zagrożenia dla ludzi.

Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta oraz różnorodność biologiczną

W miejscu powstawania nowych obiektów na terenie dotychczas niezabudowanym nastąpi lokalne, bezpośrednie i długoterminowe lub stałe zubożenie lub zlikwidowanie istniejącej roślinności. Zmniejszeniu ulegnie powierzchnia biologicznie czynna. Jednak z uwagi na ustaleniu wysokich powierzchni biologicznie czynnych, możliwe będzie zachowanie w dużym stopniu istniejącej roślinności.

W projektowanym dokumencie, najcenniejsze tereny pod kątem przyrodniczym zostały zachowane w formie niezmienionej. Pozwoli to na zachowanie ekosystemów ważnych dla zachowania bioróżnorodności. Działanie takie można uznać za pozytywne, długoterminowe, bezpośrednie oraz skumulowane z przeznaczeniami na tereny leśne i łąkowe obszarów sąsiadujących z przedmiotowymi obszarami.

W wyniku realizacji ustaleń zmiany studium, na terenach, na których zaistnieje konieczność usunięcia części drzewostanów i użytków zielonych oraz ogrodzenia działek, może dojść do utraty bądź przekształcenia siedlisk zwierząt. W gminie Grabowiec zachowane zostały najcenniejsze tereny dla bytowania zwierząt, objęte obszarowymi formami przyrody (Natura 2000). Niemniej jednak utratę istniejących siedlisk zwierząt, na skutek wprowadzenia zabudowy, ocenia się jako działanie negatywne, pośrednie, długoterminowe, o znaczeniu lokalnym.

Oddziaływanie na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000

W granicach Obszaru Natura 2000 zlokalizowany jest teren analizy nr 3 (w całości) oraz nr 30 (częściowo).

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Wolicy ustanowiono plan zadań ochronnych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 24 listopada 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Wolicy PLH060058 [Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z 2014r. Poz. 3984].

Z uwagi na pozostawienie obszaru nr 3 w istniejącej formie zagospodarowania (**tj. tereny zieleni naturalnej**) nie przewiduje się wystąpienia oddziaływania na przedmioty ochrony obszaru

Natura 2000 w granicach terenu nr 3. **W jego obrębie obowiązuje zachowanie istniejącego zagospodarowania, a co za tym idzie nie zostaną zniszczone chronione siedliska oraz stanowiska gatunków chronionych. Zostaną one pozostawione w formie niezmienionej.** Wyznaczenie na obszarze nr 30 zagospodarowania w kierunku zabudowy zagrodowej może stanowić potencjalne zagrożenie dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. Z uwagi jednak na to że w planie zadań ochronnych dla działek znajdujących się w obrębie terenu nr 30 nie wyznaczono działań ochronnych koniecznych do realizacji na omawianym terenie to nie przewiduje się, aby realizacja założeń aktualizowanego Studium wpłynęła negatywnie na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000. Dodatkowo teren ten jest niewielki w skali całego obszaru przedmiotowej formy ochrony przyrody oraz znajduje się na jego granicy w sąsiedztwie istniejącej zabudowy. Z uwagi na to nie przewiduje się wystąpienia znacznego oddziaływania na obszar Natura 2000 Dolina Wolicy.

Oddziaływanie na Skierbieszowski Park Krajobrazowy

W granicach Parku Krajobrazowego znajduje się częściowo teren nr 1, ponadto tereny z obszarów nr 2, 7 oraz 30 mieszczą się w otulinie Parku.

Na terenie Parku obowiązują zakazy i nakazy określone Uchwałą Nr XLIV/644/2018 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 8 października 2018 r (Dz. Urz. Woj. Lub. 2018 poz. 4869).

§ 3. 1. Na obszarze Parku zakazuje się:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 i poz. 1999 oraz z 2018 r. poz. 1566, 1089 i 810)
- 2) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 3) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświszkowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
  - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
  - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566 i 2180 oraz z 2018 r. poz. 650 i 710) – z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 6) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych;
- 7) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;

2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt. 1, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli:

- 1) obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko nie został stwierdzony na podstawie przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 2) przeprowadzona procedura oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę i krajobraz Parku.

3. Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, nie dotyczą wykonywania prac związanych z robotami budowlanymi dopuszczonymi do realizacji przez właściwe organy na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r. poz. 1202 i 1276) na terenach:

- 1) przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego albo;
- 2) co do których wydano ostateczne decyzje o warunkach zabudowy.

4. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, nie dotyczy budowy nowych obiektów budowlanych, które będą uzupełniać lub przylegać do terenów położonych w obrębie jednostek osadniczych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz. U. Nr 166, poz. 1612 oraz z 2005 r., Nr 17, poz. 141) w przypadku uwzględnienia ich lokalizacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub w ostatecznych decyzjach o warunkach zabudowy.

Realizacja założeń Studium nie narusza wymienionych powyżej zakazów. Kierunki zainwestowania wyznaczone w zmianie dokumentu (drogi gminne, zabudowa zagrodowa) są odzwierciedleniem rzeczywistego stanu zagospodarowania przedmiotowych terenów. Wprowadzone formy zagospodarowania nie przyczynią się do pogorszenia walorów krajobrazowych Skierbieszowskiego Parku Krajobrazowego.

Oddziaływanie na pozostałe formy ochrony przyrody

Z uwagi na brak innych form ochrony przyrody w obrębie obszarów opracowania, nie przewiduje się powstawania dodatkowego oddziaływania na skutek zapisów zmiany studium na pozostałe formy ochrony przyrody.

Oddziaływania na powiązania przyrodnicze oraz korytarze migracyjne zwierząt i roślin

W wyniku wprowadzenia ustaleń projektu zmiany studium, nie powstaną bariery przestrzenne, znacząco utrudniające migrację zwierzętom i roślinom. Nie przewiduje się istotnego oddziaływania na system przyrodniczy gminy. Zabudowa na większości terenów została zaprojektowana w pobliżu obszarów o wykształconej strukturze osadniczej wiejskiej. Zachowana została drożność lokalnych korytarzy ekologicznych. Niewielkie ubytki powierzchni zadrzewionych i zakrzewionych oraz użytków zielonych nie wpłyną negatywnie na funkcjonowanie całego systemu.

Nowa zabudowa została wskazana przy zachowaniu zasady kształtowania struktur przestrzennych uwzględniających dążenie do minimalizowania transportochłonności układu przestrzennego.

Nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania na korytarze ekologiczne i powiązania przyrodnicze z sąsiadującymi terenami.

Oddziaływanie na krajobraz

W wyniku realizacji ustaleń zmiany studium na obszarze objętym opracowaniem krajobraz w nieznacznym stopniu ulegnie przekształceniom. Zmianą studium objęte są niewielkie tereny rozlokowane w różnych częściach gminy. Dokument wprowadza nowe tereny inwestycyjne

w sąsiedztwie istniejącej zabudowy. Za negatywne działanie można uznać likwidację części zadrzewień i zakrzewień celem wprowadzenia zabudowy, a także budowa obiektów na terenach sąsiadujących z otwartymi polami i łąkami. Wymienione oddziaływania można uznać za pośrednie, długoterminowe lub stałe, o znaczeniu lokalnym.

Oddziaływanie na wodę

Wprowadzenie zabudowy na terenach objętych zmianą studium nie powinno przyczynić się do pogorszenia stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych i podziemnych. Planowane tereny do zainwestowania na większości obszarów znajdują się w pobliżu istniejących zabudowań. Duże ryzyko stanowi jednak brak zbiorczej sieci kanalizacyjnej w gminie Grabowiec. W zmianie studium przyjęto ustalenia ograniczające negatywny wpływ na wody powierzchniowe i podziemne, a co za tym idzie punktowe zmiany przeznaczenia terenów zawarte w zmianie studium nie przyczynią się do wystąpienia dodatkowego ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych. Na terenach objętych zmianą nadal obowiązują zapisy sprzyjające ochronie GZWP nr 407, a także ograniczające negatywny wpływ na jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych. Przy dostosowaniu się mieszkańców do zapisów dokumentu oraz prowadzeniu regularnych kontroli szczelności szamb i sprawności indywidualnych instalacji do odprowadzania ścieków, nie powinno dochodzić do skażenia środowiska. W przypadku nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa, w sytuacji odprowadzania ścieków w sposób zagrażający jakości wód powierzchniowych i podziemnych możliwe jest negatywne oddziaływanie na środowisko.

Prawidłowa gospodarka wodno-ściekowa, a także odpowiednia gospodarka odpadami w gminie Grabowiec są szczególnie istotne na obszarach podatnych na zanieczyszczenia wód podziemnych.

Oddziaływanie na powietrze

Źródłem zanieczyszczeń powietrza w rejonie opracowania jest emisja antropogeniczna związana przede wszystkim ze stosowaniem indywidualnych pieców węglowych i transportem, a także pracami budowlanymi.

W fazie wznoszenia nowych obiektów budowlanych nastąpi czasowe oddziaływanie na powietrze atmosferyczne, związane z pracą urządzeń budowlanych oraz transportem materiałów na plac budowy. Może wystąpić zanieczyszczenie pyłowe powietrza, jednak nie przewiduje się, aby było to oddziaływanie znaczące. Prawdopodobnie po zakończeniu inwestycji uciążliwości te ustąpią. Będzie to, więc oddziaływanie bezpośrednie, chwilowe o znaczeniu lokalnym.

Dodatkowo, na skutek wprowadzenia nowej zabudowy, możliwe jest zwiększenie oddziaływania tzw. niskiej emisji na jakość powietrza, głównie w sytuacji stosowania paliw opałowych niskiej jakości. W takim przypadku nastąpi oddziaływanie negatywne, pośrednie, okresowe (w sezonie grzewczym), o znaczeniu lokalnym. W sytuacji stosowania innych materiałów opałowych, gazowych systemów grzewczych lub pozostałych rozwiązań niegenerujących zanieczyszczeń do powietrza, wprowadzenie zabudowy nie będzie miało istotnego oddziaływania na powietrze.

Oddziaływanie na klimat

Realizacja ustaleń projektu zmiany studium, ze względu na swój punktowy charakter nie spowoduje znaczących zmian warunków klimatycznych w obszarze analizy ani w ujęciu ponadlokalnym. Na terenach przewidzianych pod rozwój zabudowy nastąpi wzrost powierzchni utwardzonych, kosztem zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej, co może przyczynić się do nieznaczających zmian temperatury powietrza, wilgotności i prędkości wiatru. Ze względu na

stosunkowo nieduże obszary wprowadzonej zabudowy, oddziaływanie to nie będzie miało większego znaczenia. Z kolei pozytywny wpływ na klimat będzie miało umożliwienie realizacji na terenach P,S,B,U3 i PE3 lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z energii promieniowania słonecznego lub biogazu, które jest odnawialnym źródłem energii.

Ekstremalne zjawiska atmosferyczne jakie mogą wystąpić w obszarze opracowania to przede wszystkim intensywne opady i gwałtowne roztopy, powodujące wezbranie wód rzecznych. W zmianie studium nie przewiduje się wprowadzenia zabudowy na terenach narażonych na ryzyko wystąpienia lokalnych podtopień. Innym prawdopodobnym zjawiskiem ekstremalnym są upały, których nasilenie obserwuje się w ostatnich latach. W zmianie studium uwzględniono również działania mające na celu dostosowanie się do zmian klimatycznych poprzez m.in. zachowanie odpowiedniego wskaźnika minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Nie przewiduje się wpływu ustaleń zmiany studium na klimat.

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Do niekorzystnych przekształceń terenu, związanych z realizacją ustaleń zmiany studium, dojdzie podczas prowadzenia wszelkich prac budowlanych. Przeznaczenie terenu na cele rozwoju zabudowy, będzie skutkowało trwałym zniszczeniem pokrywy glebowej. Przekształcenie profilu glebowego zaistnieje wszędzie tam, gdzie prowadzone będą prace budowlane (wykopy pod fundamenty nowych budynków, budowa dróg). Wystąpią zatem oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe i stałe o charakterze lokalnym, na skutek zajmowania gruntów pod zabudowę oraz chwilowe, związane z etapem prowadzenia prac budowlanych (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.).

Przeznaczenie terenu pod funkcje określone w zmianie studium nie wiąże się z zanieczyszczeniem gleby lub ziemi pod warunkiem prowadzenia prawidłowej gospodarki odpadami i ściekami. W zmianie studium wyznaczono nowe tereny do zainwestowania, na których będą wytwarzane odpady oraz ścieki. Studium w prawidłowy sposób reguluje gospodarkę wodno-ściekową oraz odpadową na tych terenach, dzięki czemu nie przewiduje się negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi. Ewentualne zagrożenia, związane są ze zjawiskami i incydentami, których wystąpienia nie można przewidzieć lub z postępowaniem użytkowników terenu, niezgodnym z obowiązującymi przepisami prawa.

Oddziaływanie na zasoby naturalne

Projekt zmiany studium w sposób prawidłowy wykorzystuje zasoby środowiska przyrodniczego. Pod zabudowę w większości przeznaczone zostały obszary w sąsiedztwie terenów zainwestowanych. W stanie niezmienionym pozostawiono najcenniejsze obszary leśne, zadrzewione i wodne oraz większą część terenów rolniczych.

W zmianie studium założono ochronę najcenniejszych siedlisk przyrodniczych oraz walorów krajobrazowych w tym w szczególności obszarów Skierbieszowskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną oraz Specjalnego Obszaru Ochrony Natura 2000 „Dolina Wolicy” PLH060058. Ustalenia dokumentu ograniczają możliwość wystąpienia negatywnego wpływu na wody powierzchniowe i podziemne oraz powietrze.

Za działanie negatywne należy uznać przeznaczenie terenów wykorzystywanych rolniczo pod zabudowę, z uwagi na wysoką jakość gleb w gminie. Ponadto wprowadzona zabudowa może stanowić element dysharmonijny dla otwartego krajobrazu rolniczego.

Przeznaczenie wymienionych terenów pod funkcje określone w zmianie studium umożliwi rozwój gospodarczy gminy Grabowiec, niemniej jednak w stosunku do zasobów naturalnych będzie to oddziaływanie negatywne, pośrednie, długoterminowe, o znaczeniu lokalnym.

Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

W granicach zmiany studium zlokalizowane są następujące zabytki nieruchome wpisane do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (WEZ):

- Park dworski w Grabowczyku, (fragment obszaru opracowania nr 20),
- Cmentarz prawosławny „nowy” w Bereściu” (fragment obszaru opracowania nr 24),
- Założenie dworsko-ogrodowe w Siedlisku (fragment obszaru opracowania nr 9),
- Założenie dworsko-ogrodowe w Ostkowie (fragment obszaru opracowania nr 5).

Ponadto IV zmiana studium obejmuje następujące stanowiska archeologiczne wpisane do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (WEZ):

- AZP nr 86-91/133 (fragment obszaru opracowania nr 12),
- AZP nr 86-91/132 (fragment obszaru opracowania nr 12),
- AZP nr 86-90/1 (fragment obszaru opracowania nr 3).

Wszelkie inwestycje przy ww. obiektach wymagają opinii właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków (roboty budowlane należy uzgodnić w trybie art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane).

Zapisy studium w sposób prawidłowy odnoszą się do kwestii ochrony zabytków z uwagi na to nie przewiduje się powstawania dodatkowych oddziaływań na zabytki na skutek zmiany studium.

Wprowadzenie ustaleń zmiany studium wpłynie pozytywnie na dobra materialne poprzez podniesienie wartości gruntów. Ponadto umożliwi rozwój gospodarczy terenów inwestycyjnych z zachowaniem najcenniejszych obszarów przyrodniczych.

12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Rozwój przestrzenny terenów wiejskich powinien odbywać się z uwzględnieniem przyrodniczych, społecznych i ekonomicznych aspektów. Istotne jest tu w szczególności kultywowanie tradycji rolniczych, ograniczenie możliwości wprowadzania obiektów dysharmonijnych i nieestetycznych, przeciwdziałaniu rozpraszaniu zabudowy, stosowanie rozwiązań technicznych zmniejszających ryzyko skażenia środowiska. W celu ograniczenia ewentualnego negatywnego wpływu na poszczególne komponenty środowiska w zmianie studium wprowadzono szereg zapisów w zakresie ochrony wód podziemnych, powierzchniowych i gleb, powietrza, zdrowia i życia ludzi i przyrody.

W zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz ochrony krajobrazu w dokumencie określono parametry i wskaźniki kształtowania nowej i istniejącej zabudowy oraz zagospodarowania terenów.

W celu ograniczenia ewentualnego negatywnego wpływu na środowisko w zmianie studium wprowadzono następujące ustalenia:

Zasady i wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – MN3:

- a) *minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 25% działki budowlanej.*

Zasady i wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej – MU3:

a) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 30% działki budowlanej.

Zasady i wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów zabudowa zagrodowej – MR3:

a) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 25% działki budowlanej.

Zasady i wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów zabudowy usługowej – U3:

a) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 25% działki budowlanej.

Zasady i wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów obiektów przemysłowych, składów, budownictwo, usług – P,S,B,U3:

a) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10% działki budowlanej,

b) zgodnie z oznaczeniami graficznymi wskazanymi na rysunku kierunków zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się lokalizowanie obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW wykorzystujących energię promieniowania słonecznego lub biogazu, pod warunkiem, iż strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wyznaczone od tych obszarów zamkną się w granicach terenów oznaczonych symbolem P,S,B,U3.

Zasady i wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów obiektów produkcyjnych – farmy fotowoltaiczne lub biogazownie – PE3:

a) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10% działki budowlanej,

b) zgodnie z oznaczeniami graficznymi wskazanymi na rysunku kierunków zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się lokalizowanie obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW wykorzystujących energię promieniowania słonecznego lub biogazu, pod warunkiem, iż strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wyznaczone od tych obszarów zamkną się w granicach terenów oznaczonych symbolem PE3,

Ponadto wprowadzono parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy dla poszczególnych terenów, w tym maksymalną intensywność zabudowy.

Wszystkie wymienione powyżej ustalenia zmiany studium, mają na celu utrzymanie dobrego stanu środowiska bądź jego poprawę. Ponadto ograniczą ryzyko sytuowania obiektów dysharmonijnych oraz zapewnią spójne zasady kształtowania zabudowy.

13. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Wariant „zerowy” polegający na niepodejmowaniu prac nad zmianą studium uniemożliwiłby funkcjonowanie polityki przestrzennej gminy w oparciu o obowiązujące przepisy prawa. Dodatkowo nowe inwestycje oraz zamierzenia budowlane jej mieszkańców nie mogłyby zostać zrealizowane – co znacznie ograniczyłoby dalszy rozwój gminy oraz przyczyniłoby się do emigracji mieszkańców. Obecna treść studium jest wynikiem analiz uwarunkowań ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, demograficznych, stanu infrastruktury technicznej oraz wypracowanego kompromisu pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi, a potrzebami lokalnego społeczeństwa.

Przeznaczenie obszaru analizy pod funkcje wskazane w zmianie studium nie są sprzeczne z zasadami zrównoważonego rozwoju. Nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń

dokumentu na środowisko przyrodnicze. Zaproponowane rozwiązanie umożliwia rozwój gospodarczy gminy Grabowiec z poszanowaniem zasad funkcjonowania przyrody.

Wprowadzona zabudowa została wskazana w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej jednostek osadniczych, w sposób uwzględniający walory przyrodniczo-środowiskowe obszaru. Nowe tereny inwestycyjne wyznaczono poza najcenniejszymi obszarami przyrodniczymi.

Podstawowe problemy z zakresu ochrony środowiska zostały w projekcie zmiany studium rozwiązane w sposób prawidłowy. Dokument uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym, dlatego też nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych.

14. Trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Trudności jakie napotkano przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko wynikają przede wszystkim z ogólnego charakteru ocenianego dokumentu. Ze względu na brak możliwości sprecyzowania jakiego rodzaju przedsięwzięcia będą wprowadzone na terenach inwestycyjnych, niemożliwe jest dokładne określenie w jakim stopniu i na jakie komponenty mogą one oddziaływać. Nie są także znane szczegółowe dane w zakresie rozwiązań technicznych przy projektowanej infrastrukturze, co w kilku przypadkach uniemożliwiło określenie zasięgu oddziaływania na tereny chronione akustycznie (np. w przypadku dróg i linii elektroenergetycznych), czy obszary na których sprecyzowane jest dopuszczalne natężenie pola elektromagnetycznego (w przypadku linii elektroenergetycznych i elektrowni fotowoltaicznych).

Trudności wynikają także z braku dostępnych danych umożliwiających precyzyjne określenie stanu jakościowego środowiska na obszarach zmiany studium, w szczególności dotyczy to powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do IV zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grabowiec, sporządzonego zgodnie z Uchwałą nr XL/214/2022 Rady Gminy Grabowiec z dnia 10 czerwca 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia IV zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grabowiec oraz Uchwałą nr XLII/230/2022 Rady Gminy Grabowiec z dnia 28 lipca 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia IV zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grabowiec.

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy umożliwi lokalizację urządzeń wykorzystujących energię słoneczną lub biogazu wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną o mocy powyżej 500 kW. Zmiana Studium wprowadzi dodatkowo uszczegółowienie ustaleń dla poszczególnych terenów, które będą stanowiły wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zmiana Studium wynika z konieczności uściślenia polityki przestrzennej gminy i dostosowania jej do realnych potrzeb i możliwości rozwoju przestrzennego gminy oraz społeczności lokalnej.

Celem prognozy sporządzonej do niniejszego dokumentu jest identyfikacja prawdopodobnych oddziaływań na środowisko ustaleń dokumentu, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych.

W granicach zmiany studium wyznaczono tereny o różnych przeznaczeniach lub zasadach zagospodarowania, oznaczone symbolami:

Symbol	Przeznaczenie	Główny kierunek rozwoju	Uzupełniające kierunki rozwoju
MN3	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	jako główny kierunek rozwoju wskazuje się zabudowę mieszkaniową jednorodziną,	- jako uzupełnienie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wskazuje się zieleń urządzoną, drogi, ciągi pieszo-jezdne oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także parkingi, - w przypadku braku zgody Ministra na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych klas I-III na cele nierolnicze dopuszcza się realizację zabudowy zagrodowej;
MU3	zabudowa mieszkaniowo-usługowa	jako główny kierunek rozwoju wskazuje się zabudowę mieszkaniową jednorodziną, usługową, obejmującą m.in. handel, rzemiosło i usługi nieuciążliwe oraz zabudowę usług publicznych;	jako uzupełnienie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej wskazuje się zieleń urządzoną, drogi, ciągi pieszo-jezdne oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także parkingi;
MR3	zabudowa zagrodowa	jako główny kierunek rozwoju wskazuje się zabudowę zagrodową rozumianą jako możliwość lokalizowania budowli rolniczych i innych obiektów związanych z obsługą produkcji w gospodarstwach rolnych w tym budynków mieszkalnych;	jako uzupełnienie zabudowy zagrodowej wskazuje się usługi handlu związane z prowadzonym gospodarstwem, stawy, zieleń urządzoną, drogi, ciągi pieszo-jezdne oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także parkingi;
U3	zabudowa usługowa	jako główny kierunek rozwoju wskazuje się zabudowę usługową;	- jako uzupełnienie zabudowy usługowej wskazuje się zieleń urządzoną, drogi, ciągi pieszo-jezdne oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także parkingi, - w granicach działek ew. nr 2905 oraz 2906 w obrębie ewidencyjnym Grabowiec dopuszcza się wyznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na etapie planu miejscowego;
P,S,B,U3	obiekty przemysłowe, składy, budownictwo, usługi	jako główny kierunek rozwoju wskazuje się zabudowę przemysłową, składy, budownictwo oraz zabudowę usługową;	- jako uzupełnienie zabudowy wskazuje się zieleń urządzoną, drogi, ciągi pieszo-jezdne oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także parkingi, - zgodnie z oznaczeniami graficznymi wskazanymi na rysunku kierunków zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się lokalizowanie obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o

			mocy powyżej 500 kW wykorzystujących energię promieniowania słonecznego lub biogazu, pod warunkiem, iż strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wyznaczone od tych obszarów zamkną się w granicach terenów oznaczonych symbolem P,S,B,U3;
PE3	obiekty produkcyjne – farmy fotowoltaiczne lub biogazownie	jako główny kierunek rozwoju wskazuje się obiekty i urządzenia elektrowni fotowoltaicznych lub biogazowni (do uszczegółowienia na etapie planu miejscowego);	- jako uzupełnienie zabudowy wskazuje się zieleń urządzoną, drogi, ciągi pieszo-jezdne oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także parkingi, - zgodnie z oznaczeniami graficznymi wskazanymi na rysunku kierunków zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się lokalizowanie obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW wykorzystujących energię promieniowania słonecznego lub biogazu, pod warunkiem, iż strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wyznaczone od tych obszarów zamkną się w granicach terenów oznaczonych symbolem PE3;
RPO3	obsługa gospodarki rolnej i rybackiej	- jako główny kierunek rozwoju wskazuje się tereny rolnicze w tym tereny służące obsłudze gospodarki rolnej lub rybackiej, - obowiązuje zakaz lokalizacji budynków, - dopuszcza się lokalizowanie budowli związanych z gospodarką rolną lub rybacką;	jako uzupełnienie głównego kierunku rozwoju wskazuje się zieleń naturalną i zadrzewienia;
W3	wody powierzchniowe	wody powierzchniowe;	dopuszcza się następujące przeznaczenie uzupełniające: zbiorniki retencyjne, tereny zieleni urządzonej, obiekty kubaturowe i urządzenia związane z funkcjonowaniem zbiornika wodnego, obiekty i urządzenia służące funkcji rekreacyjno-sportowej;
KD3	tereny dróg gminnych	drogi gminne;	-
IW3	tereny infrastruktury technicznej -	stacja uzdatniania wody, ujęcia wód;	obiekty administracyjne związane z pełnioną funkcją, obiekty towarzyszące, zieleń naturalna i

	wodociągowej	urządzona;
Zcz3	cmentarz prawosławny „nowy” w Bereściu	• cmentarz prawosławny „nowy” w Bereściu -
RL3	tereny lasów i dolesień	• lasy i dolesienia; • drogi służące zapewnieniu obsługi komunikacyjnej terenów rolnych i leśnych, • obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, • budynki i obiekty służące gospodarce leśnej zgodnie z przepisami odrębnymi;
ZP3	tereny zieleni urządzonej	• tereny zieleni urządzonej, w tym parki, skwery i ogrody. • terenowe obiekty sportu i rekreacji.
ZN3	teren zieleni naturalnej	• teren zieleni naturalnej

Prezentowane opracowanie, w myśl art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, stanowi integralną część procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Obszary zmiany studium zlokalizowane są w obrębach ewidencyjnych: Bereść, Bronisławka, Czechówka, Dańczypól, Góra Grabowiec, Grabowczyk, Grabowiec, Henrykówka, Ornatowice, Rogów, Siedlisko, Skomorochy Duże, Skomorochy Małe, Szystowice, Tuczępy, Wolica Uchańska, Wólka Tuczępska, Żurawłów, a w ich granicach występują zadrzewienia, użytki rolne, a także obszary zabudowane i zainwestowane.

W prognozie scharakteryzowano stan środowiska oraz określono jego zagrożenia, a także przeanalizowano wpływ ustaleń projektowanego dokumentu na środowisko przyrodnicze zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.). Przeanalizowano wpływ wprowadzonych zapisów na przyrodniczy system gminy. Omówiono skutki środowiskowe ustaleń na wody powierzchniowe i podziemne oraz klimat. Przeanalizowano oddziaływanie na walory krajobrazowe. Oceniono przewidywane oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, lokalne, ponadlokalne na komponenty środowiska wymienione powyżej oraz określono ich czas trwania. Ponadto określono rodzaje oddziaływań na zdrowie ludzi, zwierzęta, rośliny, bioróżnorodność, powierzchnię ziemi, powietrze, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.

Ustalenia projektowanego dokumentu nie są sprzeczne z zasadami określonymi dla obszarów chronionych. Nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na zdrowie ludzi i środowisko przyrodnicze w tym: zwierzęta, rośliny, bioróżnorodność, obszary chronione, powierzchnię ziemi, walory krajobrazowe, jakość wód podziemnych i powierzchniowych, jakość powietrza, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne w ujęciu ponadlokalnym.

Zarówno w części zmienionej studium, jak i w tekście obowiązującym są wprowadzone zapisy prawidłowo odnoszące się do zagadnień ochrony środowiska. Dostosowanie się do zakazów oraz nakazów zamieszczonych w dokumencie zapewni właściwe funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.

Dokumenty i materiały źródłowe

Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043) (2008/25/WE) (Dz. Urz. Unii Europejskiej L 12 str.383);
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L z dnia 220 grudnia 2000 r.) tzw. Ramową Dyrektywę Wodną;
- Dyrektywa Ptasia (Dyrektywa Rady 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa);
- Dyrektywa Siedliskowa (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory);
- Ramowa Dyrektywa Wodna (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej);
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu. Nowy Jork.1992.05.09 (Dz. U. 1996, Nr 53, poz. 238);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. 2016 poz. 138),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. 2016 poz. 1395);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014 poz. 1713);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2020 poz. 2279);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2148);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 poz. 2448);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 grudnia 2020 r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi (Dz. U. z 2020 poz. 2270);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021 poz.845);

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016 poz. 1395);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 poz. 1311);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 poz. 1409);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2022 poz. 1297 t.j. ze zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2022 poz. 840 t.j.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2021 poz. 1973 t.j. ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2022 poz. 503 t.j. ze zm.);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. 2022 poz. 672 t.j. ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2021 poz. 1326 t.j. ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2022 poz. 1029 t.j. ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. 2020 poz. 2028 t.j. ze zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2022 poz. 1072 t.j. ze zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2022 poz. 699 t.j. ze zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2022 poz. 916 t.j. ze zm.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2021 poz. 2233 t.j. ze zm.).

Materiały źródłowe

- *Bank Danych o Lasach*, <http://www.bdl.lasy.gov.pl>;
- Centralny rejestr form ochrony przyrody <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>;
- *Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. Geoserwis mapy*, <http://www.geoserwis.gdos.gov.pl>;
- *Informatyczny System Oslony Kraju – ISOK, mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego*, KZGW <http://www.isok.gov.pl>;
- Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. *Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce*. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011;
- *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*;
- Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. *Regionalna geografia fizyczna Polski*. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań;

- *Krajowy program ochrony powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030)*, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2015;
- Lorenc H., 2005: *Atlas klimatu Polski*, IMGW Warszawa 2005;
- *Objaśnienia do Mapy Geośrodowiskowej Polski oraz Szczegółowej Mapy Geologicznej 1:50 000*, PIG;
- Państwowy Instytut Geologiczny <https://www.pgi.gov.pl>;
- *Plan Gospodarki Odpadami Województwa Lubelskiego 2022*;
- *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły 2016*;
- *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego*;
- *Strategia Rozwoju Gminy Grabowiec na lata 2015-2025*
- *Strategiczny plan adaptacji sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*;
- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grabowiec*;
- GIOŚ <http://gios.gov.pl/>

Spis rycin

Ryc. 1 Obszary objęte IV zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grabowiec	15
Ryc. 2 Obszar opracowania w obrębie Wolica Uchańska (nr 1).....	16
Ryc. 3 Obszary opracowania w obrębie Wolica Uchańska (nr 2).....	16
Ryc. 4 Obszar opracowania w obrębie Wolica Uchańska (nr 3).....	16
Ryc. 5 Obszary opracowania w obrębie Wólka Tuczępska (nr 4)	16
Ryc. 6 Obszary opracowania w obrębie Tuczępy (nr 5)	17
Ryc. 7 Obszar opracowania w obrębie Skomorochy Małe (nr 6).....	17
Ryc. 8 Obszar opracowania w obrębie Żurawłów (nr 7).....	17
Ryc. 9 Obszary opracowania w obrębie Rogów (nr 8).....	17
Ryc. 10 Obszary opracowania w obrębie Siedlisko (nr 9)	18
Ryc. 11 Obszar opracowania w obrębie Góra Grabowiec (nr 10).....	18
Ryc. 12 Obszary opracowania w obrębie Góra Grabowiec, Bronisławka, Dańczypól (nr 11)	18
Ryc. 13 Obszary opracowania w obrębie Bronisławka, Grabowiec (nr 12)	18
Ryc. 14 Obszar opracowania w obrębie Grabowiec (nr 13).....	19
Ryc. 15 Obszary opracowania w obrębie Grabowiec (nr 14).....	19
Ryc. 16 Obszary opracowania w obrębie Grabowiec (nr 15).....	19
Ryc. 17 Obszary opracowania w obrębie Grabowiec (nr 16).....	19
Ryc. 18 Obszar opracowania w obrębie Góra Grabowiec (nr 17).....	20
Ryc. 19 Obszar opracowania w obrębie Czechówka (nr 18)	20
Ryc. 20 Obszar opracowania w obrębie Ornatowice (nr 19)	20
Ryc. 21 Obszary opracowania w obrębie Grabowczyk (nr 20).....	20
Ryc. 22 Obszary opracowania w obrębie Szystowice (nr 21).....	21
Ryc. 23 Obszar opracowania w obrębie Szystowice (nr 22).....	21
Ryc. 24 Obszar opracowania w obrębie Bereś (nr 23)	21
Ryc. 25 Obszary opracowania w obrębie Bereś (nr 24)	21
Ryc. 26 Obszar opracowania w obrębie Bereś (nr 25)	22
Ryc. 27 Obszary opracowania w obrębie Grabowiec, Skomorochy Duże (nr 26).....	22
Ryc. 28 Obszar opracowania w obrębie Dańczypól, Bereś (nr 27)	22
Ryc. 29 Obszary opracowania w obrębie Henrykówka, Bereś (nr 28).....	22

Ryc. 30 Obszary opracowania w obrębie Szystowice (nr 29)	23
Ryc. 31 Obszar opracowania w obrębie Wolica Uchańska (nr 30).....	23
Ryc. 32 Jednolite części wód powierzchniowych	31
Ryc. 33 Jednolite części wód podziemnych	32
Ryc. 34 Obszary opracowania na tle form ochrony przyrody	39
Ryc. 35 Obszary predysponowane do osuwania się mas ziemnych wg Przeglądowej mapy osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w województwie lubelskim (https://www.pgi.gov.pl/osuwiska/123/projekty/sopo-1)	43

Spis fotografii

Fot. 1 Obszary użytkowane rolniczo w granicach opracowania	29
Fot. 2 Zabudowa zagrodowa w granicach opracowania.....	30
Fot. 3 Linia elektroenergetyczna w granicach obszaru opracowania	36
Fot. 4 Maszt telefonii komórkowej w sąsiedztwie obszaru opracowania	36
Fot. 5 Silosy na zboże w granicach opracowania.....	37

Spis tabel

Tab. 1. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych na obszarze opracowania.....	31
Tab. 2. Charakterystyka jednolitych części wód podziemnych na obszarze opracowania.....	33
Tab. 4. Ocena jakości powietrza w strefie lubelskiej za rok 2021 – kryterium ochrony zdrowia (źródło: GIOŚ, 2022)	35
Tab. 5. Ocena jakości powietrza w strefie lubelskiej za rok 2021 – kryterium ochrony roślin (źródło: GIOŚ, 2022)	35
Tab. 6 Ocena określonych w zmianie studium warunków zagospodarowania terenu	48

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że autorem prognozy oddziaływania na środowisko, zgodnie z wymogami art. 51 ust. 2 pkt. 1 lit. f oraz art. 74a ust. 2 ustawy z dn. 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.), jest osoba, która ukończyła, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, jednolite studia magisterskie na kierunku związanym z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi i brała udział w przygotowaniu co najmniej 5 prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr inż. Patrycja Kosyło